

**CENTRAL
EUROPE**
COOPERATING FOR SUCCESS.

EUROPEAN UNION
EUROPEAN REGIONAL
DEVELOPMENT FUND

Załącznik nr 1
Koncepcje Projektów Strategicznych

SPIS TREŚCI

Priorytet 1	2
Konceptja Projektu 1: Pobudzenie innowacji poprzez nowe koncepcje klastrów w promowaniu nowych i przekrojowych zagadnień	2
Priorytet 2	10
Konceptja Projektu 2: Unowocześnienie Śródlądowych Szlaków Wodnych i Portów Morskich (INWAPO).....	10
Konceptja Projektu 3: Miasta z Węzłem Kolejowym i sieć TEN-T (RAILHUC).....	17
Priorytet 3	23
Konceptja Projektu 4: Wstęp do Regionalnej Koncepcji Energetycznej.....	23
Konceptja Projektu 5: Przedstawienie Wydajności Energetycznej i Wykorzystanie Odnawialnych Źródeł Energii poprzez zastosowanie w budynkach publicznych.....	32
Priorytet 4	42
Konceptja Projektu 6: Innowacyjne rozwiązania w miastach Europy Środkowej dotyczące mieszkalnictwa i opieki nad osobami starszymi oraz osobami w trudnej sytuacji.....	42
Konceptja Projektu 7: Lepszy poziom zarządzania infrastrukturą i usługami w regionach i miastach dotkniętych zmianami demograficznymi.....	51

Priorytet 1

Koncepcja Projektu 1: Pobudzenie innowacji poprzez nowe koncepcje klastrów w promowaniu nowych i przekrojowych zagadnień

1.1 Ponadnarodowe znaczenie dla Programu i dla wszystkich 8 Państw Członkowskich UE biorących udział w Programie dla Europy Środkowej

Promowanie klastrów w celu zwiększenia konkurencyjności i przystosowanie gospodarki jest jednym z najbardziej powszechnych sposobów wykorzystywanych w innowacyjnej polityce regionalnej. Coraz bardziej popularna koncepcja klastrów znajduje odbicie w rosnącej liczbie strategii i inicjatyw klastrów. Podczas gdy strategia klastrów pozostaje głównie w gestii regionów i Państw Członkowskich, inicjatywy na poziomie UE są bardziej zorientowane na opracowywanie strategii klastrów w oparciu o przesłanki wynikające z ulepszonych klastrów nowej generacji.

Sporządzanie mapy organizacji klastrów opracowanych przez Obserwatora Klastrów Europejskich wykazuje obecność klastrów we wszystkich krajach Europy Środkowej.

Od początku lat 90. większość starych Państw Członkowskich Europy Środkowej promuje tworzenie klastrów przemysłowych na swoim obszarze (obecnie istnieje około 300 organizacji klastrów). Widać wyraźnie zrozumienie, że tworzenie silnych i efektywnych inicjatyw klastrów mających na celu profesjonalizację, specjalizację i internacjonalizację w celu radzenia sobie z brakiem masy krytycznej i orientacji strategicznej ma niezwykle znaczenie. Istnieje jednak obawa, że świadomość ta nie jest taka sama we wszystkich regionach. Poza tym, organizacje klastrów często wykazują brak zainteresowania dla współpracy przygranicznej i internacjonalizacji.

W związku z powyższym zachęca się Państwa Członkowskie i regiony Europy Środkowej do ściślejszej współpracy na poziomie strategicznym w celu poprawy ponadnarodowej strategii klastrów.

EUROPA ŚRODKOWA jest postrzegana jako doskonały obszar wspólnego opracowywania strategicznych rozwiązań dotyczących pewnych istotnych zagadnień klastrów. Pod tym względem Europa Środkowa może odgrywać rolę "regionu modelowego" łączącego wspólne siły i działającego w synergii (np. wytwarzanie wspólnych usług dla osiągnięcia obopólnych korzyści).

Europejska Grupa ds. Polityki Klastrów (ECPG) promuje działania – w tym rekomendacje – wspierające rolę klastrów we wspieraniu nowopowstających przemysłów i w radzeniu sobie z niewystarczającą integracją klastrów pod względem międzyklastrowych strategii w celu wzmocnienia działań kompetentnych uczestników, poprzez dodatkową wiedzę (twórcza wymiana myśli między klastrami).

Głównym zadaniem strategii klastrów jest skoncentrowanie się na istniejących atutach i rozwój obecnych klastrów. W przypadku nowopowstających sektorów, branż i zagadnień gospodarki, nie można przyjąć ani istniejących atutów, ani obecnych klastrów. Ponadto istnieje uprzedzenie w stosunku do klastrów intensywnych technologii, co wynika z faktu, że klasterzy usługowe otrzymują mniej wsparcia w strategiach klastrów, mimo że mają duży potencjał. Wyłaniające się działy/ branże gospodarki są obecne w rozwijających się usługach innowacyjnych, takich jak działalność twórcza oraz wokół nowych tematów, w przypadku których wzrost popytu jest ewidentny z powodu zmian społecznych, czy potencjału biznesowego, np. aktywność osób starszych (organizacja opieka społecznej + rozwiązania technologii informacyjnych komunikacyjnych (ICT) + gospodarka mieszkaniowa); dbanie o zdrowie (przemysł spożywczy + turystyka + zdrowie/sport), zrównoważony rozwój/technologie (odnawialne źródła, w tym nanotechnologia + czysta energia + zielone technologie); maszyny inteligentne (wszechobecna komputeryzacja, systemy transportowe i logistyczne).

Ogólnie, niewykorzystany potencjał tkwi w lepszej współpracy między klastrami produkcyjnymi i klastrami sektora usług.

Inna rola klastrów w przypadku wyłaniających się i ugruntowanych przemysłów wymaga odmiennych działań i innych strategicznych narzędzi. Niemniej jednak, dyskusja dotycząca roli klastrów jest obecnie na bardzo wczesnym etapie, co zostawia spore pole do opracowania wspólnej polityki wymiany myśli między krajami Europy Środkowej. Istnieje potrzeba opracowania rekomendacji i zintegrowanych działań

w celu ustalenia jak można wykorzystać klasterzy jako instrumenty strategiczne w celu przyspieszenia rozwoju wyłaniających się przemysłów i usług.

Innym celem projektu jest również internacjonalizacja działań klasterów w Europie Środkowej jako istotnego warunku dla aktywne wspieranie firm w ich wejściu na rynki międzynarodowe i dostęp do wymiany naukowej. Warunkiem efektywnego konkurowania na rynkach światowych firm krajów Europy Środkowej jest istnienie silnych klasterów i środowisk biznesowych.

Cel projektu, jakim jest przygotowanie nowych koncepcji klasterów poprzez wspólne działania na rzecz wspierania wyłaniających się działów/branż gospodarki oraz nowych przekrojowych zagadnień jest nieodzowny dla wszystkich krajów i regionów Europy Środkowej. Według Narodowych Sprawozdań Strategicznych z 2009 roku, wszystkie kraje Europy Środkowej inwestują w innowację i tworzenie klasterów. Obecne projekty Europy Środkowej, zajmujące się działalnością, taką jak: wymiana przykładów dobrej praktyki, analizy porównawcze, kwalifikacje, podręczniki powinny być dopasowane do typu projektu. Wartość dodana projektu strategicznego jest widoczna na poziomie strategicznym (jako rozwój polityki operacyjnej).

1.2 Cele i zakres działań

Głównym celem projektu jest rozwijanie i testowanie wspólnej strategii nowych koncepcji klasterów wspomagających wyłaniające się działy/branże gospodarki, jak również zagadnienia w obszarze między technologiami i między sektorami. Koncepcja projektu stanowi część ogólniejszego programu innowacyjnego i będzie istotna dla współdziałania wszystkich ośmiu Państw Członkowskich Europy Środkowej projekt ramach Programu dla Europy Środkowej. Projekt wyznacza bardziej ogólne cele klasterów (będąc otwartym na wszelkie dziedziny) i angażuje zarówno ustawodawców (odpowiedzialnych za strategię innowacji i klasterów na krajowym, regionalnym i lokalnym szczeblu), jak i analityków i profesjonalistów z różnych dziedzin.

Do konkretnych celów projektu należą:

- Zorganizowanie **forum dyskusyjnego na temat strategii** wśród wszystkich krajów partnerskich w celu zmobilizowania najważniejszych udziałowców (ustawodawców) oraz doświadczonych profesjonalistów (reprezentowanych przez krajowe i europejskie stowarzyszenia klasterów) do podjęcia tematów związanych z podniesieniem innowacji poprzez nowe koncepcje klasterów. Forum dyskusyjne będzie obejmowało wszelką działalność.
- Podejmowanie **systematycznych wysiłków w celu analizowania** istniejących koncepcji i możliwości (namierzanie nowych przemysłów i tematów, korzystanie z doświadczeń, określanie możliwości strategicznego partnerstwa). Istnieją znaczące luki w podstawowych danych dotyczących wyłaniających się przemysłów, jak również zagadnień związanych z działalnością krajów Europy Środkowej na poziomie między technologiami i między sektorami. Zagadnieniem niezwyklej wagi jest zgromadzenie odpowiedniej wiedzy na temat istniejącego potencjału (między sektorami) oraz jak można go aktywować i wykorzystać w działaniach ponadnarodowych. Powinna być powołana międzynarodowa grupa ekspertów w celu przeprowadzenia badań i analiz. Jednocześnie grupy zaangażowane w realizację projektu (np. National Cluster Associations [stowarzyszenia krajowych klasterów], Confederations of Clusters and Networks [konfederacje klasterów i sieci, National Cluster Platforms [platformy krajowych klasterów], czy European Cluster Alliance [sojusz europejskich klasterów]) mają zapewniać swój wkład. Wyniki badań i doświadczeń dostarczone przez analityków i grupy zaangażowane są omawiane z ustawodawcami w zorganizowanej formie.
- Rozwijanie **wspólnej strategii dotyczącej sposobów jak nowe koncepcje klasterów** mogą być stymulowane i wdrażane. W tym kontekście wspólna strategia nie jest skierowana na "standaryzację" różnych metod i narzucanie ogólnych wskazówek, ale na podejmowaniu wspólnych wyzwań możliwościami działaniami na rzecz współpracy ponadnarodowej. Strategia powinna określać cele i metody zmierzające do wykorzystania dokumentacji istniejących klasterów, programów pomocowych klasterów oraz mechanizmów finansowania do potrzeb nowopowstających klasterów oraz współpracy między klasterami. Ponadto wspólna strategia może być traktowana, jako synonim wspólnego działania. W celu wykazać, że wspieranie nowopowstających przemysłów oraz współpraca między klasterami są możliwe, powinno się wprowadzać programy pilotażowe. Powinny one dotyczyć, między innymi

ustalenie szans utworzenia platform współpracy między klastrami wokół odpowiednich zagadnień. Procesowi wdrażania będą towarzyszyły spotkania i konferencje na poziomie międzynarodowym monitorujące postęp.

- Wdrażanie **praktycznych akcji pilotażowych** zgodnych ze wspólną strategią. Powinny one polegać na wspólnym rozwijaniu praktycznych narzędzi i rozwiązań, jak również konsolidacji wysiłków na rzecz rozwoju klastrów na poziomie międzynarodowym (np. organizacja sesji szkoleniowych programów, wymiana kadr, angażowanie nowych uczestników, takich jak uczelnie wyższe, placówki badawcze, wspólne działania marketingowe, wspólne uczestnictwo w imprezach, wspólne koncepcje promocyjne, wspólne prognozy dotyczące rozwoju technologicznego). Plan projektu powinien dopuszczać określoną swobodę (np. poprzez zastosowanie modelu „projekty umbrella”) w celu integracji przedstawicieli różnych grup zawodowych – wspierając partnerów projektu na późniejszych etapach wdrażania projektu – którzy potrafią przetestować w praktyce określone elementy wspólnej strategii. Może to zaowocować inwestycjami na małą skalę w celu polepszenia poziomu usług i wypełnienia istotnych luk. Akcje pilotażowe powinny również polegać na efektywniejszej informacji i rozpowszechnianiu zaistniałych potrzeb analizie dokumentacji klastrów pod kontem obecnych klastrów oraz potencjalnych klastrów w celu ustalenia możliwości, dostosowania celów programów pomocowych klastrów oraz mechanizmów finansowania do docelowych nowopowstających przemysłów, poszerzenia możliwości organizacji klastrów w kontekście nowych uwarunkowań oraz dostarczenia kompetentnym uczestnikom projektu wiedzy poprzez współpracę między klastrami.
- Opracowanie **planu działania** w oparciu o ogólne założenia strategiczne i wnioski wyciągnięte z realizacji praktycznych akcji pilotażowych, które określają założenia najbliższych programów i inicjatyw, ponieważ trzeba w porę przygotować programy na rok 2013 oraz akcje zlokalizowane w konkretnych miejscach na krajowym i ponadnarodowym poziomie. Planowi działania powinny towarzyszyć akcje informacyjne zorganizowane w celu wsparcia wdrażania rekomendacji do narodowych i regionalnych systemów.

Istotną kwestią jest **problem równouprawnienia płci w kwestii innowacji** w kontekście nowych koncepcji klastrów. Równouprawnienie kobiet i mężczyzn jest nieodzowne w Europie dla pełnego wykorzystania potencjału atutów innowacyjnych - nie tylko z powodów demograficznych, ale również w przypadku procesów innowacyjnych i wyników. Trzeba sprecyzować jak (nowe) strategie klastrów mogą wspierać proces zwiększenia udziału kobiet w procesie innowacyjnym w biznesie i w pracach badawczych.

1.3 Ogólny zarys warunków technicznych i krótkiego planu pracy do wprowadzenia w ciąg 36 miesięcy

Planuje się następujące powiązane pakiety robocze.

Pakiet Roboczy 0: przygotowanie szczegółowego projektu poprzez ostatecznie wybranych partnerów

- Przygotowanie pełnej wersji propozycji projektu wraz ze szczegółowym planem działań, harmonogramu i środków.

Pakiet Roboczy 1: Zarządzanie i Koordynacja Projektem

- Stała koordynacja i zarządzanie projektem przez zespół zarządzający Partnera Wiodącego oraz partnerów projektu.
- Spotkania Komisji ds. Kierowania Projektem.
- Monitorowanie i ewaluacja Projektu.

Pakiet Roboczy 2: Komunikacja i Rozpowszechnianie

- Strategia Komunikacji i Kapitalizacji oraz wspólna tożsamość
- Narzędzia Komunikacji

- Strona Internetowa
- Sporządzanie raportów

Pakiet Roboczy 3: Stworzenie forum dyskusyjnego na temat strategii w Europie Środkowej dotyczącego nowych koncepcji klastrów i współpracy między klastrami

- Stworzenie wspólnymi siłami forum dyskusyjnego na poziomie krajowym we wszystkich krajach partnerskich w celu zaangażowania najważniejszych udziałowców i doświadczonych profesjonalistów.
- Przygotowanie spotkań i konferencji na wysokim szczeblu z udziałem strategicznych uczestników z Europy w celu omówienia wniosków z analiz (Pakiet Roboczy 3) oraz w celu ustalenia wspólnej strategii (Pakiet Roboczy 4).

Pakiet Roboczy 4: Określenie i zbadanie potencjału klastrów w odniesieniu do nowopowstających działów/branż gospodarki i zagadnień na poziomie między sektorami w Europie Środkowej, oraz równouprawnienie płci w kontekście innowacji.

- Analiza w grupie międzynarodowych ekspertów dostępnych prac badawczych, danych i metod (istotne jest, aby wykorzystać dostępne informacje w celu uniknięcia powielania istniejących wcześniej rozwiązań).
- Uzupełnienie brakujących informacji i danych przez grupy krajowych i międzynarodowych ekspertów.
- Określenie działań i dostępnych środków, w przypadku, których ponadnarodowa współpraca jest możliwa i korzystna (między innymi szczególną uwagę należy zwrócić na współpracę między klastrami dotyczącą czystych technologii).
- Określenie działań i dostępnych środków związanych z równouprawnieniem płci w kontekście innowacji, np. poprzez uczestnictwo kobiet w dziedzinie badań i rozwoju, jak również wdrażanie nowych technologii (np. w roli przedsiębiorców).
- Określenie wspólnych wyzwań w sferze rozwoju nowych koncepcji klastrów, których działania mogą być realizowane na poziomie ponadnarodowym.

Pakiet Roboczy 5: Rozwinięcie wspólnej strategii w dziedzinie nowych koncepcji klastrów i współpracy między klastrami w celu wspierania nowych przekrojowych zagadnień w Europie Środkowej.

- Nakreślenie wspólnej strategii na podstawie dokładnych analiz i wniosków z forum dyskusyjnego na temat strategii.
- Przygotowanie i usprawnienie procesu decyzyjnego poprzez zorganizowanie kilku sesji wymiany opinii w celu wypracowania wspólnej strategii.
- Zorganizowanie wspólnych działań do realizacji w ramach współpracy w programach pilotażowych (zob. Pakiet Roboczy 6) i w najbliższych programach i inicjatywach na szczeblu ponadnarodowym lub makroregionu (poza projektem).
- Rozpowszechnianie rekomendacji strategii wśród różnych udziałowców oraz wspieranie wdrażania ich do programów politycznych we wszystkich krajach partnerskich.

Pakiet Roboczy 6: Wdrażanie akcji pilotażowych

- W zależności od wspólnie przyjętej strategii i uczestników, powinno się wdrożyć ograniczoną liczbę praktycznych akcji pilotażowych. Depending on the joint strategy and on actual participants a limited number of practical pilot actions should be implemented. Wdrażane inwestycje powinny ograniczać się do inwestycji na niewielką skalę.
- Stworzenie planu działań w oparciu o wnioski z akcji pilotażowych w odniesieniu do Pakietu Roboczego 2 (działania propagujące na rzecz wprowadzenia rekomendacji do systemów na szczeblu krajowym i regionalnym).

1.4 Wytypowanie profilu partnerów idealnych mających brać udział w projekcie (określenie danych dotyczących partnerów, takich jak: rola instytucjonalna, kompetencje, własna zdolność, know-how, itp.).

Idealnymi partnerami w przypadku tego typu projektu (z elementami praktycznych akcji pilotażowych) są:

- a) Ustawodawcy polityczni: Władze i instytucje odpowiedzialne za innowacje i strategie klasterów na szczeblu krajowym i regionalnym.
- b) Grupy zaangażowane w realizację projektu: National/Regional Cluster Associations (stowarzyszenia krajowych/regionalnych klasterów, Confederations of Clusters and Networks (konfederacje klasterów i sieci) czy National/Regional Cluster Platforms (platformy krajowych/regionalnych klasterów) i European Cluster Alliance (sojusz klasterów europejskich), uczelnie wyższe i instytucje/placówki badawcze. Spełniają one funkcje placówek edukacyjnych i mogą otrzymać status partnera projektu. Należy unikać angażowania, jako partnerów projektu organizacji wdrażających pojedyncze klastery, aby uniknąć konfliktu interesów.

Krajowe/regionalne organizacje działające na rzecz równouprawnienia płci w kontekście innowacji, takie jak: Members of the European Centre for Women and Technology (członkowie europejskiego centrum ds. kobiet i technologii).

Wszystkie analizy i prace wstępne powinny być przeprowadzane przez uniwersytety i placówki/instytucje naukowe lub konsultantów ds. innowacji z praktycznego punktu widzenia.

Organizacje klasterowe (jednostki operacyjne) występujące w roli grup wdrażających projekty pilotażowe. Mogą one wykorzystane przez partnerów projektu na późniejszym etapie jego realizacji (po opracowaniu podstawowych elementów strategii).

Na każdy kraj EUROPY ŚRODKOWEJ powinien przypadać jeden lub dwóch partnerów projektu, co w sumie daje liczbę około 16 partnerów. Aby projekt się powiódł, ważne jest zgromadzenie właściwej grupy ustawodawców politycznych oraz grup zaangażowanych w projekt, stanowiących podstawę partnerstwa.

Na podstawie połączenia rozwoju polityki operacyjnej i badań praktycznych (uzależnionych od strategii), powinno się stworzyć plan finansowy, który pozwoli na zaangażowanie wykonawców projektów pilotażowych na późniejszych etapach realizacji projektu.

Proponowani Partnerzy ¹	Cechy partnera wiodącego (zakres zdolności w dziedzinie zarządzania)	Szczegółowy opis	Kompetencje instytucjonalne związane z ideą projektu	Możliwości zarządzania projektami UE (techniczne i finansowe)	Struktura wewnętrzna i możliwości finansowe	Możliwości przyłączenia odpowiednich partnerów	Możliwości tworzenia silnego wizerunku i wpływu w mediach
Ustawodawcy	Partner Wiodący powinien rekrutować się z tej grupy. Najlepiej, gdy z powodzeniem ukończył przynajmniej jeden międzynarodowy	Władze i instytucje odpowiedzialne za innowacje i strategie klastrów na szczeblu krajowym i regionalnym.	Podjęcie decyzji i Mainstreaming	Dostępność kompetencji w zarządzaniu projektami UE	Dostępność kompetencji w formułowaniu strategii klastrów	Wiodąca pozycja w formułowaniu i finansowaniu strategii klastrów	Dostępność kompetencji dla PR (zaangażowanie działu informacyjnego PR)
Grupy zaangażowane w projekt	Nie odpowiedni, jako partner wiodący	Organizacje/konfederacje klastrów krajowych oraz organizacje pośredniczące mające doświadczenie w nowopowstających przemysłach i/lub we współpracy między klastrami. Uniwersytety i placówki/instytucje naukowe. Krajowe/regionalne organizacje działające na rzecz równouprawnienia płci w kontekście innowacji. Mogą one mieć status partnera projektu, lub występować w roli instytucji/obserwatorów współpracujących.	Techniczne Know-How Networking	Jeśli jest partnerem projektu: Dostępność kompetencji w zarządzaniu projektami UE	Dostępność kompetencji we współpracy między klastrami i nowopowstającymi przemysłami	Wiodąca pozycja w nowopowstających przemysłach i/lub współpracy między klastrami.	Dostęp do odpowiednich kanałów komunikacyjnych (kontakty z mediami, gazety, czasopisma, itp.)

¹ Wymagania prawne dotyczące partnerów określa §3 ust. 1 pkt 1 Podręcznika wnioskodawcy (Application Manual 3rd Call).

1.5 Udział inwestycji ponadnarodowych (nie obowiązkowe)

Projekt obejmuje inwestycje na małą skalę w celu poprawienia poziomu usług i wyeliminowania problemów w koncepcjach klastrów w przypadku solidnego wsparcia poprzez wspólną strategię.

1.6 Szczegółowy opis głównych efektów i rezultatów

Działania Pakietów Roboczych	Wynik prac	Minimalna ilość	Rezultat
3.1 Zorganizowanie forum dyskusyjnego na temat strategii na szczeblu krajowym w celu zaangażowania najważniejszych udziałowców i doświadczonych profesjonalistów	Zaangażowanie uczestników i profesjonalistów w celu usprawnienia realizacji projektu	60	Usprawniona współpraca między ustawodawcami w zakresie innowacja
3.2 Przygotowanie i wspieranie spotkań i konferencji zespołów ds. strategii z europejskimi uczestnikami na wysokim szczeblu	Realizacja spotkań na szczeblu ponadnarodowym Realizacja spotkań na szczeblu krajowym.	4 12-16 (2 na każdy kraj UE reprezentowane przez partnerów finansowych)	Opracowanie wspólnej koncepcji wśród najważniejszych udziałowców
4.1 Zgromadzenie dostępnych badań, danych i metod przez grupy ekspertów.	Raport (dotyczy wszystkich krajów Europy Środkowej)		Lepszy dostęp do istniejących materiałów
4.2 Uzupelnianie brakujących informacji i danych przez międzynarodowe/krajowe grupy ekspertów	Badania (dotyczy wszystkich krajów Europy Środkowej)		Dane i informacje dotyczące nowopowstających działów/branż gospodarki oraz nowych przekrojowy zagadnień i potencjalnej współpracy klastrów.
5.1 Przygotowanie i usprawnienie procesu decyzyjnego w celu opracowania wspólnej strategii jak realizować wspólne wyzwania	Sformułowanie i przyjęcie wspólnej strategii		Podstawy dostosowania strategii klastrów do potrzeb nowopowstających przemysłów i przekrojowych zagadnień; zdefiniowanie akcji pilotażowych

Działania Pakietów Roboczych	Wynik prac	Minimalna ilość	Rezultat
5.2 Polityka rozpowszechniania rekomendacje dla różnych udziałowców oraz wspieranie uwzględniania projektu w programach politycznych w każdym kraju partnerskim	Inicjatywa rozpowszechniania w każdym kraju Europy Środkowej	6-8 (1 na każdy kraj CE reprezentowany przez partnerów finansowych)	Zwiększenie szans korygowania strategii klastrów na szczeblu krajowym i regionalnym
6.1 Wdrażanie akcji pilotażowych	Badanie elementów strategii przez jednostki operacyjne	5	Wdrażanie nowych koncepcji klastrów i nowej współpracy międzynarodowej
6.2 Rozwijanie wspólnych działań do wdrożenia w najbliższych programach i inicjatywach na międzynarodowym i makroregionalnym szczeblu	Sformułowanie i przyjęcie propozycji wspólnych działań	5	Docelowe przygotowanie do wspierania na poziomie makroregionalnym w przyszłych programach
6.3 Przygotowanie Planu Działań	Plan Działań	1	Zapewnienie długoterminowej ciągłości rezultatów

1.7 Zapewnienie kontynuacji efektów projektu na obszarze EUROPY ŚRODKOWEJ

Proponowane forum dyskusyjne klastrów na temat strategii w EUROPIE ŚRODKOWEJ przy ścisłej współpracy z ekspertami wykracza w zdecydowanym stopniu poza praktyczny aspekt współpracy między klastrami w ramach projektu. Daje to niepowtarzalną okazję do systematycznych badań przeprowadzanych przez klaster nad lepszym wspieraniem nowopowstających działów/branż gospodarki i nowych przekrojowych zagadnień, będącymi wynikiem wspólnych wysiłków wszystkich 8 Państw Członkowskich

Projekt będzie wpływał na rozwój przyszłej strategii klastrów poprzez:

- Dokładne dane i informacje na temat nowopowstających działów/branż gospodarki oraz nowych przekrojowych zagadnień w Europie Środkowej
- Usprawnienie współpracy między ustawodawcami Europy w zakresie innowacji w Europie Środkowej
- Opracowanie wspólnej wizji najważniejszych udziałowców dotyczącej nowych koncepcji klastrów
- Konkretnie wskazówki dotyczące sposobów dostosowania strategii klastrów do potrzeb nowopowstających przemysłów i nowych przekrojowych zagadnień
- Zainicjowanie pierwszych nowych koncepcji klastrów i współpracy między klastrami poprzez organizowanie akcji pilotażowych
- W dalszej perspektywie – zwiększenie poparcia społecznego dla nowej generacji efektywniejszych klastrów w Europie Środkowej.

1.8 Szacunkowy całkowity budżet na wdrożenie propozycji projektu

Szacunkowy całkowity budżet (EFRR plus współfinansowanie przez partnerów): ok. 3 miliony EURO (uzależnione w dużym stopniu od skali testów praktycznych i inwestycji na małą skalę) dla około 16 partnerów projektu.

Priorytet 2

Koncepcja Projektu 2: Unowocześnienie Śródlądowych Szlaków Wodnych i Portów Morskich (INWAPO)

2.1 Ponadnarodowe znaczenie dla Programu i wszystkich ośmiu Państw Członkowskich uczestniczących w Programie dla EUROPY ŚRODKOWEJ

Kraje Europy Środkowej dysponują sporym zasobem śródlądowych szlaków wodnych, które są nieodpowiednio wykorzystywane do celów transportu towarowego, biorąc pod uwagę ich potencjał. Przykładem jest system wodny Dunaju, stanowiący części systemu pan-europejskich korytarzy (Korytarz VII), i dotyczący bezpośrednio obszaru czterech krajów EUROPY ŚRODKOWEJ. Według Europejskiego Porozumienia w sprawie Głównych Śródlądowych Szlaków Wodnych o Międzynarodowym Znaczeniu (AGN), we Włoszech, Polsce, Czechach i na Słowacji istnieją dwie klasy szlaków wodnych systemu nawigacyjnego Dunaju: klasa IV i klasa V. Jedynie w Słowenii, (planowane) wodne połączenie z wykorzystaniem Drawy, nie zostało jeszcze zaklasyfikowane. Podobnie, również porty rzeczne zostały uwzględnione na liście AGN, w tym te znajdujące się w fazie planowania. Ogólnie jednak, z powodu różnych czynników, ich działalność transportowa jest na bardzo niskim poziomie, co również wpływa na potencjał tych portów.

Podstawowym powodem słabej roli nawigacji śródlądowej jest, przy stale rosnącym zapotrzebowaniu na rozwój transportu w Europie Środkowej, brak funkcjonalnej integracji portów z ich zapleczem, oraz z innymi portami, jak również słabo rozwinięta funkcja trój-modalności.

W celu zapewnienia prawidłowego działania projektu na całym obszarze EUROPY ŚRODKOWEJ, zaproponowano dwa rozwiązania:

- a) Skoncentrowanie się na współpracy między portami śródlądowymi i portami morskimi (w szczególności portami rzeczno-morskimi) na Adriatyku i Morzu Bałtyckim, tym samym akcentując bardziej intermodalność portów, niż żeglugę śródlądową. Takie rozwiązanie byłoby zgodne ze Strategią 2 Portów Europejskich².
- b) Skoncentrowanie się na współpracy między portami i ich zapleczem, dostosowując potencjał zaplecza do potencjału portów i szlaków wodnych.

Stworzyłyby to okazję do powstania nowych form (terytorialnej) współpracy, zarówno między portami i ich zapleczem, jak również między poszczególnymi portami, co z kolei przyczyniłoby się do zaistnienia niepowtarzalnej szansy na to, aby Program dla Europy Środkowej stymulował innowacje zarówno w sektorze prywatnym i publicznym. Takie rozwiązanie jest nieosiągalne w żadnym innym programie UE.

2.2 Cele i zakres działań

Głównym celem projektu jest:

- przygotowanie do przekształcenia portów partnerskich w pełni wyposażone i sprawnie obsługujące trój-modalne węzły komunikacyjne, z oczywistym zamiarem wykorzystania ich do przejęcia części transportu towarowego.

Szczegółowe cele projektu to:

- zbadanie i analiza wielkości lądowego transportu towarowego na zapleczu każdego z (partnerskich) portów pod kontem ich ewentualnego przejścia przez szlaki śródlądowe, z dodatkowym uwzględnieniem rodzaju transportowanych towarów (ładunki masowe, płynne, w kontenerach, itp.).

---

² COM/2007/0616, 23/10/2007

- Pozyskanie wiedzy na terenie krajów Europy Środkowej związanej z ich doświadczeniem w tworzeniu infrastruktury, funkcjonowaniu i współpracy trój-modalnych szlaków śródlądowych.
- Określenie zapotrzebowania na poprawę warunków w każdym miejscu w celu osiągnięcia lepszej intermodalności i współdziałania portów śródlądowych i morskich, z uwzględnieniem inwestycji w sprzęt, przystosowanie usług, umów współpracy, itp.
- Zaplanowanie nowych połączeń transportowych (zintegrowanych z żeglugą śródlądową lub transportem kolejowym) pomiędzy i poza portami partnerskimi.
- Podniesienie świadomości wśród zarówno portów uczestniczących, jak i tych poza projektem na temat roli portów, jako czynnika wspierającego rozwój żeglugi śródlądowej. Przypadek każdego portu powinien być rozpatrywany osobno, uwzględniając specyfikę ich zaplecza, ale można wypracować koncepcje modelowe, wskazujące sposoby zastosowania strategii transportu lądowego i/lub strategii współpracy z transportem morskim.

2.3 Ogólny zarys warunków technicznych i krótkiego planu pracy do wprowadzenia w ciąg 36 miesięcy

Zaplanowane są następujące pakiety robocze:

Pakiet Roboczy 0: Przygotowanie szczegółowego projektu poprzez ostatecznie wybranych partnerów

- **Przygotowanie** pełnej wersji propozycji projektu wraz ze szczegółowym planem działań, harmonogramu i środków.

Pakiet Roboczy 1 „Zarządzanie Projektem”

Pakiet Roboczy 2 “Rozpowszechnianie”

- Strategia komunikacyjna i kapitalizacyjna oraz wspólna tożsamość.
- Narzędzia komunikacji
- Określenie i demonstracja (wizyty poglądowe) przykładów dobrej praktyki.
- Konferencje na temat możliwości wykorzystania śródlądowych szlaków wodnych w transporcie towarowym.

Pakiet Roboczy 3 “Analiza”

- Badania i analiza potencjału transportu wodnego zaplecza każdego portu partnerskiego, w zakresie przesyłu towarów do i z zaplecza.
- Opracowanie wspólnej metodologii dla analizy.

Pakiet Roboczy 4 “Oszacowanie Potrzeb”

- Przy realizacji usprawnienia trój-modalności każdy port partnerski będzie się borykał z określonymi niedostatkami, np. w inwestycjach, sprzęcie, w niektórych usługach oraz we współpracy z partnerami rynkowymi. Ich potrzeby powinny być oszacowane według wspólnie przyjętego wzoru.

Pakiet Roboczy 5 “Możliwości realizacji nowych połączeń”

- Opracowanie i studium wykonalności dla nowych połączeń lub usprawnienia istniejących między portami partnerskimi w ramach realizowanego projektu lub nie-partnerskimi (szczególnie z bezpośrednim dostępem do morza), będą tworzone na basie szacunku obrotu transportowego do potencjalnego wykorzystania w żegludze.

Pakiet Roboczy 6 “Akcje Pilotażowe”

- W zależności od uczestników można zorganizować akcje pilotażowe dotyczące inwestycji na małą skalę, przygotowania inwestycji na większą skalę, względnie pilotażowe akcje usługowe. (Dopuszczalne)

inwestycje lub przygotowania do inwestycji powinny ograniczać się do: (a) obsługi sprzętu, (b) przystosowania infrastruktury do lepszej dostępności transportu wodnego i (c) innych inwestycji, w tym ICT, związanych bezpośrednio z rozwojem transportowej funkcji portów. Akcje pilotażowe są przewidziane jedynie dla tych portów, w przypadku, których jeszcze przed rozpoczęciem projektu były takie plany, a fundusze międzynarodowe mogłyby jedynie przyspieszyć realizację tych planów.

- Opracowanie Strategii i Planu działań na podstawie wniosków z akcji pilotażowych.

2.4 Identyfikacja profilu idealnych partnerów dla realizacji projektu (określenie charakterystyki partnerów, m.in. roli instytucji, zakresu kompetencji, własnych możliwości, know-how, itd.)

Partnerami w tym projekcie są:

- a) Firmy zarządzające portami Śródlądowymi i morskimi (zarówno państwowe, jak i prywatne) i/lub zarząd portów morskich (rzecznych),
- b) Władze miejskie portów zainteresowane ich modernizacją,
- c) Władze regionalne i krajowe odpowiedzialne za śródlądową nawigację,
- d) Agencje Rozwoju Regionalnego.

Każde państwo EUROPY ŚRODKOWEJ powinno mieć jednego lub dwóch partnerów z grupy (a) lub (b) i nie więcej niż jednego z grupy (c) i/lub (d).

Lista AGN uwzględnia około 50 (istniejących) międzynarodowych portów śródlądowych oraz kilka planowanych w państwach/regionach Europy Środkowej, które mogą spełniać rolę partnerów z grupy (a) i (b). Dodatkowymi kryteriami przy wyborze portów są:

- Faktyczna (podstawowa) lub planowana dostępności dla transportu trój-modalnego
- Ogólny obrót powyżej 1 milion ton rocznie
- Zintegrowana zdolność usług transportowych oraz strategiczny rozwój portu (portów).

Jeśli potencjalny kandydat jest w stanie uzasadnić ewidentne korzyści dla Programu dla Europy Środkowej i strategicznego zakresu projektu, istnieje możliwość współpracy z instytucjami z portów/miejscowości spoza obszaru Europy Środkowej objętego projektem w roli partnerów współpracujących, np. z rejonu Dolnego Dunaju, z systemu nawigacyjnego Renu, lub portów połączonych drogami wodnymi z Morzem Bałtyckim.

Proponowani Partnerzy³	Cechy partnera wiodącego (zakres zdolności w dziedzinie zarządzania)	Szczegółowy opis	Kompetencje instytucjonalne związane z ideą projektu	Możliwości zarządzania projektami UE (techniczne i finansowe)	Struktura wewnętrzna i możliwości finansowe	Możliwości przyłączenia odpowiednich partnerów	Możliwości tworzenia silnego wizerunku i wpływu w mediach
Przedsiębiorcy z portów śródlądowych, zarządy portów morskich (najlepiej z dostępem do śródlądowych dróg wodnych)	Preferowany partner wiodący z doświadczeniem w poprzednich EFRR/lub projektów finansowanych przez UE	Obrót towaru powyżej 1 miliona ton rocznie, faktyczny (podstawowy) lub planowana dostępność trójmodalna, zintegrowana zdolność do strategicznego rozwoju i usług transportowych	Wymiana informacji	Wcześniejszy udział w projektach EFRR lub innych projektach finansowanych przez UE	Istniejące regionalne i międzynarodowe powiązania z rynkiem transportu towarowego	Istniejąca sieć przemysłu transportowego	Dostępne kompetencje PR
Władze miejskie portów	Jw	Gospodarcze znaczenie działalności portów	Wdrażanie	Jw	Wydział rozwoju miast i polityki gospodarczej (polityka lokalna)	Zaangażowanie w lokalne sprawy	Jw
Ministerstwa (Departamenty ds żeglugi śródlądowej; lub Regionalne władze żeglugi)	Nie odpowiedni, jako partner wiodący		Techniczne Know-How Rozpowszechnianie Mainstreaming	Niewymagane	Brak konkretnych wymagań	Brak konkretnych wymagań	Jw

³ Wymagania prawne dotyczące partnerów określa §3 ust. 1 pkt 1 Podręcznika wnioskodawcy (Application Manual 3rd Call).

Proponowani Partnerzy	Cechy partnera wiodącego (zakres zdolności w dziedzinie zarządzania)	Szczegółowy opis	Kompetencje instytucjonalne związane z ideą projektu	Możliwości zarządzania projektami UE (techniczne i finansowe)	Struktura wewnętrzna i możliwości finansowe	Możliwości przyłączenia odpowiednich partnerów	Możliwości tworzenia silnego wizerunku i wpływu w mediach
Agencje Rozwoju Regionalnego	Nie odpowiedni jako partner wiodący	Działanie na zapleczu portów	Techniczne Know-How Rozpowszechnianie i wymiana informacji	Nie wymagane	Doświadczenie w projektach transportowych/logistycznych	Inwestycje w przemysł transportowy w rejonie zaplecza	Jw

2.5 Udział inwestycji ponadnarodowych

Zob. Pakiet Roboczy 6

2.6 Szczegółowy opis głównych efektów i rezultatów

Działania Roboczych	Pakietów	Wynik prac	Minimalna ilość	Rezultat
2.1 Wizyty poglądowe		Uczestnicy wizyt poglądowych	4 200	Porównanie osiągnięć i ograniczeń; Uświadomienie istniejącego potencjału szlaków wodnych i roli portów w jego wykorzystaniu
2.2 Konferencje		Dokumentacja konferencji Uczestnicy	4 1000	Podnoszenie świadomości Rozpowszechnianie dobrej praktyki
3.1 Metodologia określania potencjału transportu wodnego		Badania	1	Poprawienie skuteczności poprzez porównanie
3.2 Badania potencjalnego obrotu transportu wodnego		Raporty dotyczące zaplecza portów	1 na port uczestniczący w projekcie	Określenie potencjału rynkowego dla portów partnerskich
4.1 Analiza porównawcza		Badania dotyczące trój-modalnego współdziałania		Porozumienia w sprawie standardów dla trój-modalności portów śródlądowych; Standardy dla intermodalnego zaplecza i usług; Rozpoznanie przykładów dobrej praktyki
4.2 Oszacowanie potrzeb		Raporty	1 na każdy port uczestniczący w projekcie	Określenie potrzeb inwestycyjnych, braków inwestycyjnych w oferowanych usługach, mankamenty we współpracy
4.3 Planowanie		Plany inwestycyjne	1 na każdy port uczestniczący w projekcie	Sprawdzone kompetencje

Działania Roboczych	Pakietów	Wynik prac	Minimalna ilość	Rezultat
5.1 Badanie rynku (dostępne usługi, według rodzaju ładunku, portu macierzystego i portu docelowego,		Badanie	6-8 (1 na każdy kraj CE reprezentowany przez partnerów finansujących)	Określenie nowych szans dla transportu wodnego z i do regionów Europy Środkowej
5.2 Rozwój nowych połączeń/usług		Współpraca między partnerami rynkowymi spotkania		Ocena zidentyfikowanych możliwości
5.3 Wykonalność		Raporty	1 na uczestniczący w projekcie port port	Opis i ocena nowych usług związanych z modernizacją portów
6.1 Inwestycje		Inwestycje na małą skalę	3	Usprawnienie funkcjonowania portów w kontekście transportu wodnego
6.2 Akcje Pilotażowe		Sprawdzian nowych usług	3	Wprowadzanie nowych usług; Zmniejszenie ryzyka w przypadku wprowadzania pełnego zakresu usług innowacyjnych
6.3 Plan Strategii i Działania		Opracowanie strategii	1	Zapewnienie długoterminowej ciągłości rezultatów

2.7 Zapewnienie kontynuacji efektów projektu na obszarze EUROPY ŚRODKOWEJ

Aspekty koniecznych działań po zakończeniu projektu, integralnych strategii, własności, itp.

Ciągłość finansowa

Działania portów i ich partnerów po zakończeniu projektu, będące kontynuacją projektu będą i mogą być finansowane przez rynek (ceny). Finansowanie ewentualnych większych inwestycji powinno być uregulowane w Pakiecie Roboczym "Wykonalność".

Ciągłość instytucjonalna

Instytucje partnerskie (porty/ władze miast), ze względu na specyfikę ich funkcji, zapewnią kontynuację rezultatów projektu. Rozprzestrzenianie się działań na inne tereny zostanie zapoczątkowane poprzez Pakiet Roboczy "Rozpowszechnianie".

Ciągłość polityczna

Realizacja projektu może mieć duży wpływ na władze samorządowe, jak również na śródlądowe i morskie porty w sensie uświadomienia im ich strategicznej i operacyjnej funkcji w kontekście całościowej obsługi obrotu transportu w regionie. Co więcej, dzięki wdrożeniu projektu może polepszyć się korelacja między planowaniem transportu w skali kraju a transportem lokalnym.

2.8 Szacunkowy całkowity budżet na wdrożenie propozycji projektu

Szacunkowy całkowity budżet (EFRR plus współfinansowanie przez partnerów): ok. 4,5 miliona EUR dla 8 (minimum) do 22 (maksimum) partnerów. Budżet musi się zgadzać z propozycją akcji pilotażowych

zawartych w Pakiecie Roboczym 6, i zmieniony odpowiednio w stosunku do liczby partnerów projektu. Budżet przeznaczony na akcje pilotażowe powinien wynosić około 20% całkowitego budżetu.

Konceptcja Projektu 3: Miasta z Węzłem Kolejowym i sieć TEN-T (RAILHUC)

3.1 Ponadnarodowe znaczenie dla Programu i wszystkich ośmiu Państw Członkowskich uczestniczących w Programie dla EUROPY ŚRODKOWEJ (CE)

Chociaż usługi kolejowe sieci intercity ulegają w ostatnich latach w wielu krajach CE znacznej poprawie, szczególnie w zakresie szybkich połączeń, to sieci lokalne pozostają daleko z tyłu. Co więcej, w wielu regionach odnotowuje się znaczne pogorszenie ich stanu. To z kolei, w dłuższej perspektywie negatywnie wpływa na jakość transportu publicznego nie tylko w konkretnym regionie, ale także w regionach sąsiednich połączonych siecią dalekobieżną. Poprzez sieci lokalne należy rozumieć połączenia lokalne i regionalne, a także sieci podmiejskie, tramwajowe oraz (w stosownych wypadkach) metro. Opisana sytuacja dotyczy wyłącznie transportu osobowego, jako że przewóz towarów zorganizowany jest w całkowicie inny sposób. Stąd projekty koncentrują się jedynie na transporcie osobowym.

Mimo że sytuacja w konkretnych państwach członkowskich może różnić się szczegółami, system połączeń transportu miejskiego i regionalnego z sieciami intercity pozostaje identyczny na obszarze wszystkich państw Europy Środkowej. Dlatego też rolą każdego Państwa Członkowskiego Europy Środkowej jest zapewnienie rozwiązań modelowych dla wdrażania tego typu węzłów kolejowych i uczestnictwo miast oraz regionów wszystkich państw Europy Środkowej.

3.2 Cele i zakres działań

Głównym celem projektu jest:

- rozwój transportu kolejowego poprzez poprawę stanu aglomeracyjnych i regionalnych węzłów kolejowych wraz z ich zapleczem.

Szczegółowymi celami projektu są:

- rozwój wspólnej koncepcji poprawy połączeń miejskich i regionalnych sieci kolejowych z sieciami intercity.
- zbadanie możliwości i ograniczeń celem poprawy integracji miejskiego i regionalnego transportu kolejowego z sieciami intercity w ramach każdego miasta z węzłem kolejowym biorącym udział w projekcie.
- przeprowadzenie ponadnarodowej oceny efektu wdrożenia krótko- i średnioterminowych priorytetów węzłów kolejowych uczestniczących w projekcie.
- zachęcenie społeczeństwa do udziału w konkretnych etapach rozwoju koncepcji i priorytetów.

3.3 Ogólny zarys warunków technicznych i krótkiego planu pracy do wprowadzenia w ciągu 36 miesięcy

Proponowane są następujące pakiety robocze (PR):

Pakiet Roboczy 0: Przygotowanie szczegółowego projektu poprzez ostatecznie wybranych partnerów

- Przygotowanie pełnej wersji propozycji projektu wraz ze szczegółowym planem działań, harmonogramu i środków.

Pakiet Roboczy 1 „Zarządzanie Projektem”

Pakiet Roboczy 2 “Rozpowszechnianie”

- Strategia Komunikacji i Kapitalizacji oraz wspólna tożsamość
- Narzędzia Komunikacji

- Działania w ramach rozpowszechniania
- Poprzez metody planu współdziałania w poszczególnych regionach;
- Poprzez dwie ponadnarodowe konferencje przedstawiające wspólne / zsyntezowane rezultaty;
- Poprzez internetowy kontakt z grupami odpowiedzialnymi za planowanie i obsługę transportu.

Pakiet Roboczy 3 "Konceptcje":

- Definicja funkcjonowania węzła kolejowego oraz
- Standardy operacyjne dla różnych typów węzłów wraz z ich aglomeracjami, oraz dla lokalnych środków transportu publicznego.

Pakiet Roboczy 4 "Opcje i Ograniczenia"

- Zaangażowanie wszystkich naczelných uczestników na szczeblu lokalnym i regionalnym wraz z przewoźnikami, również tymi nie związanymi z transportem kolejowym (autokary).
- Definicja opcji dla pożądaných zmian w sieciach bocznych linii kolejowych.
- Badania na temat istniejących ograniczeń i przeszkód w w/w usługach i sposobów ich rozwiązania.
- Szczegółowe opracowanie dokumentacji planowania strategicznego dotyczącej wszystkich kwestii z naciskiem na sprawy indywidualnych ograniczeń w konkretnych węzłach kolejowych.

Pakiet Roboczy 5 "Priorytety dla Miast z Węzłami Kolejowymi"

- Rozwój konkretných środków dla konkretnego węzła i/lub regionu,
- Analiza synergii w realizowanych inwestycjach, koordynacja i nadzór nad innymi źródłami finansowania,
- Identyfikacja wiodących uczestników lub uczestnika dla realizacji konkretných działań w określonym czasie (krótko-, średnio- i długofalowe zadania).

Pakiet Roboczy 6 "Ocena Rezultatów na szczeblu Ponadnarodowym"

- Identyfikacja charakteru rezultatów (łącznie z wpływem na środowisko) na obszary poza konkretnym regionem.
- Oszacowanie ilościowe w/w efektów na cały obszar Europy Środkowej.
- Rozwój Ponadnarodowej Strategii i Planu Działań w oparciu o wnioski płynące z Pakietów Roboczych 5 i 6.

3.4 Identyfikacja profilu idealnych partnerów dla realizacji projektu (określenie charakterystyki partnerów, m.in. roli instytucji, zakresu kompetencji, własnych możliwości, know-how, itd.)

Najodpowiedniejszymi partnerami są wydziały (strategicznego) planowania transportu węzłów kolejowych, (a w przypadku obszarów wielkomiejskich – władze regionalne w zależności od swoich kompetencji mogłyby być najważniejszym partnerem). Miasta partnerskie powinny być powiązane siecią TEN-T, tak aby transport miejski odgrywał dominującą rolę na sąsiadujących obszarach, a techniczne możliwości wydziału były wystarczające. Warunkiem minimalnym jest, aby wydziały posiadały administracyjne i techniczne możliwości do prowadzenia takich zaawansowanych projektów planowania (ponadnarodowego). Nie mniej istotne jest, aby konkretne wydziały prowadziły działania związane z węzłami i sieciami TEN-T.

Dla efektywności działań ilość węzłów kolejowych w każdym z uczestniczących państw nie powinna przekraczać trzech (optymalną liczbą to jeden lub dwa ośrodki).

Dodatkowe kryteria doboru partnerów to: lokalizacja w pobliżu sieci intercity (najlepiej w niewielkiej odległości od granicy państwa, itd.)

Szczególnie pożądane byłoby pozyskanie, jako partnerów lokalnych lub regionalnych przewoźników (kolejowych).

Proponowani Partnerzy⁴	Cechy partnera wiodącego (zakres zdolności w dziedzinie zarządzania)	Szczegółowy opis	Kompetencje instytucjonalne związane z ideą projektu	Możliwości zarządzania projektami UE (techniczne i finansowe)	Struktura wewnętrzna i możliwości finansowe	Możliwości przyłączenia odpowiednich partnerów	Możliwości tworzenia silnego wizerunku i wpływu w mediach
Władze samorządowe miast z węzłami kolejowymi (wydział transportu publicznego)	Najlepsi jako partner wiodący pod warunkiem posiadania odpowiedniego potencjału i doświadczenia z projektami unijnymi	Węzły sieci TEN-T Adekwatna możliwość planowania w ramach miasta i efektywne struktury współpracy w aglomeracji związanej z regionem	Wdrażanie	Wcześniejsze zaangażowanie się w EFRR lub inny projekt współfinansowany przez UE	Wydział transportu publicznego Doświadczenie w planowaniu transportu Intermodalnego	Zaangażowanie lokalnych i regionalnych udziałowców (łącznie ze społeczeństwem obywatelskim)	Najlepiej poprzez zaangażowanie wydziałów informacji PR i informacji obywatelskiej
Państwowe firmy przewozowe (kolejowe)	Jw	Prowadzący również działalność w okolicy wybranego miasta z węzłem kolejowym	Wdrażanie Podejmowanie Decyzji	Jw	Terytorialny potencjał jednostek/wydziałów realizujących projekt w mieście/regionalnie z węzłem kolejowym		Dostęp do środków zapewniających PR i reklamę
Władze regionalne, w których kompetencjach jest planowanie transportu w i wokół wybranych węzłów	Jw		Wdrażanie Podejmowanie Decyzji Wymiana informacji	Jw	Brak szczegółowych uwarunkowań	Zaangażowanie innych istotnych urzędów miejskich i przemysłu transportowego	Zaangażowanie wydziałów informacji PR i informacji obywatelskiej

⁴ Wymagania prawne dotyczące partnerów określa §3 ust. 1 pkt 1 Podręcznika wnioskodawcy (Application Manual 3rd Call).

Proponowani Partnerzy	Cechy partnera wiodącego (zakres zdolności w dziedzinie zarządzania)	Szczegółowy opis	Kompetencje instytucjonalne związane z ideą projektu	Możliwości zarządzania projektami UE (techniczne i finansowe)	Struktura wewnętrzna i możliwości finansowe	Możliwości przyłączenia odpowiednich partnerów	Możliwości tworzenia silnego wizerunku i wpływu w mediach
Ministerstwa transportu (wydział transportu kolejowego; miejskie/lokalne wydziały transportu)	Nie odpowiedni, jako partner wiodący		Techniczne Know-How Mainstreaming	Brak szczegółowych uwarunkowań	Brak szczegółowych uwarunkowań	Zaangażowanie udziałowców transportu publicznego	Jw

3.5 Udział inwestycji ponadnarodowych

Nie przewiduje się

3.6 Szczegółowy opis głównych efektów i rezultatów

Działania Roboczych	Pakietów	Wynik prac	Minimalna ilość	Rezultat
2.1 Planowanie uczestnictwa		Publiczna debata	4 w każdym z uczestniczących miast z węzłem komunikacyjnym	Powszechny udział zainteresowanych stron w usprawnieniach transportu kolejowego; Integracja zaangażowanych grup w planowanie transportu publicznego;
2.2 Konferencje		Międzynarodowa konferencja techniczna dot. kwestii miast z węzłami kolejowymi i ich regionów	2	Wsparcie ze strony środowisk odpowiedzialnych za planowanie transportu
2.3 Platforma internetowa		Specjalne strony internetowe dla grup zaangażowanych w projekt	6 połączonych kanałów (różne języki i różna treść) jednej wspólnej strony	Wzrost świadomości (ogółu społeczeństwa), wiedza na temat możliwych rozwiązań i postęp w rozpowszechnianiu planowania (dot. kolei)
3.1 Odniesienia i analizy porównawcze		Warsztaty Raport grup równoległych	1	Wymiana doświadczenia w zakresie planowania transportu miejskiego/regionalnego
3.2 Dobra Praktyka		Lista kryteriów	1	Określenie zasad dobrej praktyki
4.1 Opcje dla miast z węzłami kolejowymi		Dokumentacja Planowania Strategicznego	1 na uczestniczące miasto z węzłem kolejowym	Informowanie społeczeństwa o średnio- i długoterminowych działaniach rozwojowych
4.2 Zawiązanie grupy uczestników celem wdrażania projektu		Okrągły Stół z zaangażowanymi firmami	3 na uczestniczące miasto z węzłem kolejowym	Zaangażowanie wszystkich istotnych uczestników w każdym z miast z węzłem kolejowym
5.1 Priorytety Negocjacje		Dokumentacja z negocjacji	1 na uczestniczące miasto z węzłem kolejowym	Plany działań i inwestycji istotnych uczestników

5.2 Porozumienie w sprawie ustalenia priorytetów	Dokument uczestników	Grupy	1 na uczestniczące miasto z węzłem kolejowym	Formalna umowa
6.1 Ocena Efektu	Raport			Przedstawienie i określenie ilościowe usprawnień, oraz (pozostałych) braków z perspektywy Europy Środkowej uwzględniając efekty sieci (network effects)
6.2 Strategia ponadnarodowa i plan działań	Opracowanie Strategii		1	Zapewnienie długoterminowej odnawialności rezultatów

3.7 Zapewnienie kontynuacji efektów projektu na obszarze EUROPY ŚRODKOWEJ

Aspekty koniecznych działań uzupełniających, integralnych strategii, własności, itd.

Ciągłość finansowa:

- Jednym z rezultatów Projektu będzie określenie środków finansowych wymaganych przez poszczególnych uczestników celem poprawy sytuacji. Wspomniane środki mogą być bardzo różnorodne, ale jednocześnie bezwzględnie istotne. Finansowanie działań uzupełniających musi z tego względu być zapewnione ze źródeł indywidualnych, a nie z Programu dla Europy Środkowej.

Ciągłość instytucjonalna:

- Jako że projekt łączy partnerów prawnie i operacyjnie, kontynuacja procesu planowania na poziomie poszczególnych miast wydaje się zagwarantowana.

Ciągłość polityczna

- Project wskaże możliwości zmian w organizacji transportu regionalnego przy lepszej integracji z (kolejowym) transportem publicznym.
- Ocena efektów może przyczynić się do zmiany społecznej świadomości o istniejącym potencjale w innych regionach i ogólnie na terenie każdego z Państw Członkowskich.
- Project zapewni innowacyjne podejście do planowania, które będzie mogło mieć zastosowanie w innych miastach i regionach, i które będzie mogło zostać zintegrowane z planami państwowego transportu i jego rozwoju.

3.8 Szacunkowy całkowity budżet na wdrożenie propozycji projektu

Szacunkowy całkowity budżet (EFRR + współfinansowanie przez partnerów): ok. 4,5 milionowa EURO z przeznaczeniem na od 8 (min.) do 20 uczestników projektu. Aplikanci muszą podjąć decyzję czy wybiorą „wąskie” partnerstwo i co za nim idzie działania szczegółowe, czy też „szerokie” partnerstwo i szersze pole działań.

Priorytet 3

Konceptja Projektu 4: Wstęp do Regionalnej Konceptji Energetycznej

4.1 Ponadnarodowe znaczenie dla Programu i wszystkich ośmiu Państw Członkowskich uczestniczących w Programie dla EUROPY ŚRODKOWEJ

W kontekście planu EU 20-20 realizowanego do roku 2020, wszystkie Państwa Członkowskie stoją w obliczu ambitnych, ale wykonalnych założeń wykorzystania odnawialnych źródeł energii. Dyrektywa 2009/28/EC dotycząca Odnawialnych Źródeł Energii (RES) w sposób szczególny określa przyszłe działania w tym kierunku.

EUROPA ŚRODKOWA jest gęsto zaludnionym i zurbanizowanym obszarem z dużą ilością słabo zaludnionych odległych terenów. W przeszłości dostawa energii była w znacznym stopniu scentralizowana i „znormalizowana”. Jednak decyzja wprowadzenia odnawialnych źródeł energii na skalę masową powoduje, że dotychczasowe sposoby dostarczania energii są przestarzałe. Odnawialne źródła są uzależnione od lokalnej dostępności i ograniczonych możliwości przesyłu. Stąd, każdy region musi polegać tak na własnych endogenicznych źródłach, jak i korzystać z innych form energii. Brak tu jakiegos uniwersalnego podejścia do kwestii wykorzystania odnawialnych źródeł energii. W niektórych krajach zostały już wprowadzone Regionalne Konceptcje Energetyczne (REC), które definiują zapotrzebowanie i dostawy Energii w perspektywie średnioterminowej. W niedalekiej przyszłości pojawi się konieczność wprowadzenia w życie strategicznych decyzji dotyczących równowagi energetycznej na poziomie regionalnym. Kraje EUROPY ŚRODKOWEJ mogą być pionierami poprzez promocję „modelowych regionów”, w których będzie się projektować, wdrażać i ulepszać Regionalne Konceptcje Energetyczne, jak również świadczyć szeroko pojętą pomoc przy wprowadzaniu instrumentów Regionalnych Konceptcji Energetycznych poprzez propagowanie ich idei oraz doradztwo.

Program dla EUROPY ŚRODKOWEJ stanowi podstawę Priorytetu Oś 3, a w szczególności elementów Aol P3.3, takich jak strategia wykorzystania i eksploatacji odnawialnych i endogenicznych źródeł energii. Zgodnie z obecnie obowiązującą koncepcją, elementy te są bezpośrednio wykorzystane łącznie na szczeblu lokalnym / regionalnym, w którym stan faktyczny różni się z ogromnym potencjałem.

Temat koncepcji jest ważny dla wszystkich regionów Europy Środkowej, chociaż w niektórych krajach koncepcje te nie są szeroko rozpowszechnione. W podejściu oddolnym takie koncepcje nie byłyby łatwe do wprowadzenia z powodu problemów z ustaleniem zrównoważonych struktur we wszystkich Państwach Członkowskich i z wprowadzeniem jednolitych zasad. Jeden patronacki strategiczny projekt dla Europy Środkowej mógłby zdecydowanie wspomóc przyjęcie i zaadoptowanie Regionalnych Konceptcji Energetycznych na szerszą skalę. Warto również wspomnieć, że Regionalna Konceptcja Energetyczna jest istotnym warunkiem określenia i decyzji dot. inwestycji i technologii związanych z odnawialnymi źródłami energii. Z tych względów koncepcje energetyczne spełniają wymogi Projektu Strategicznego.

4.2 Cele i zakres działań

Ogólnym celem projektu jest promowanie odnawialnych źródeł energii i ich wykorzystanie, jako elementu propagowania i zapewnienia równowagi na poziomie regionalnym i lokalnym, jak również przyczynienia się do zminimalizowania wpływu na lokalne środowisko.

Do szczegółowych celów projektu zalicza się:

- wykazanie i określenie ilościowe zapotrzebowania na energię na poziomie regionalnym lub lokalnym, co stanowi realizację pierwszego etapu promowania odnawialnych źródeł energii (związane z Pakietem Roboczym 3),
- aktywowanie endogenicznych źródeł energii i potencjału biznesowego, jako gwarancji ciągłości dostaw energii (związane z Pakietem Roboczym 4),
- wsparcie w dyskusji na temat regionalnego zapotrzebowania i dostaw energii, oraz negocjacji przyszłej strategii (związane z Pakietem Roboczym 4),
- promocja instrumentów Regionalnej Konceptcji Energetycznej, jako warunku ciągłości dostaw energii na poziomie regionalnym lub lokalnym (pionowo), i na poziomie krajowym i Europy Środkowej (z związku z energetycznymi celami Unii Europejskiej) (poziomo) (związane z Pakietem Roboczym 2).

Również, projekt **pomoże** partnerom projektu w sformułowaniu **szczegółowej koncepcji** wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz wskaźników **wzrostu ekonomicznego i zrównoważonego rozwoju**. Co

więcej, projekt upowszechni **publiczną dyskusję** na temat zapotrzebowania i dostaw energii, jak również ich wpływu na życie codzienne na szczeblu regionalnym. Na poziomie krajów Europy Środkowej, Projekt zapewni gotowe **wzorce i wskazówki** dla każdego z Państw Członkowskich, oraz doświadczoną kadrę ekspertów.

4.3 Ogólny zarys warunków technicznych i krótkiego planu pracy do wprowadzenia w ciąg 36 miesięcy

Proponowane są następujące pakiety robocze (PR):

Pakiet Roboczy 0: Przygotowanie szczegółowego projektu poprzez ostatecznie wybranych partnerów

- Przygotowanie pełnej wersji propozycji wraz ze szczegółowym planem działań, harmonogramu i środków.

Pakiet Roboczy 1 „Zarządzanie i koordynowanie Projektem”

- Stała koordynacja i zarządzanie projektem przez zespół zarządzający Partnera Wiodącego oraz partnerów projektu.
- Spotkania Komisji ds. Kierowania Projektem.
- Monitorowanie i ewaluacja projektu.

Pakiet Roboczy 2 “Rozpowszechnianie”

- Strategia Komunikacji i Kapitalizacji oraz wspólna tożsamość
- Narzędzia Komunikacji
- Kampanie promocyjne i działania propagandowe w ramach Regionalnych Koncepcji Energetycznych (zob. PR 5) (na poziomie regionalnym/lokalnym).
- Kampanie promocyjne i działania propagandowe za pośrednictwem współpracujących partnerów (na poziomie krajowym).
- Kampanie promocyjne i działania propagandowe za pośrednictwem Programu dla Europy Środkowej (n.p. wspólnie z bieżącymi projektami dla Europy Środkowej dot. odnawialnych źródeł energii) i właściwych dyrektorów generalnych i/lub międzynarodowych stowarzyszeń (na poziomie międzynarodowym).

Rozwój i promocja Wzorców Regionalnej Koncepcji Wykorzystania Energii poprzez prestiżowe nagrody.

- Rozwój planów doradczych w trakcie i po zakończeniu projektu wśród partnerów projektu (Mentors) i ich kooperantów (Mentees).

Pakiet Roboczy 3 “Zapotrzebowanie”

- Ocena aktualnego i przyszłego zapotrzebowania na energię wraz z wykorzystaniem bazy danych i/lub pozyskania ze źródeł zewnętrznych.
- Sformułowanie i porównanie sytuacji modelowych (z uwzględnieniem krajowych planów działań dot. odnawialnych źródeł energii), stworzenie typologii regionu (obszary wiejskie, podmiejskie, itd.)
- Ocena i planowanie przesyłów odnawialnej energii pomiędzy regionami.
- Opracowanie wzorców działań i wskazówek tworzenia dokumentacji Regionalnego Zapotrzebowanie na Energię.

Pakiet Roboczy 4 “Dostawa”

- Ocena obecnego potencjału energii odnawialnej; również ocena synergii i potencjalnych konfliktów (n.p. potencjalny konflikt dot. użytkowania ziemi, ciągłości / rentowności różnych sposobów pozyskiwania energii).

- Sporządzanie mapy działań, potencjału i perspektyw podobnych gałęzi na danym terenie (bezpośrednio lub pośrednio związanych z dostawą energii).
- Odzworowanie obecnych i planowanych regionalnych sieci dostaw i wartości.
- Dokumentacja i przewidywania średnioterminowych inwestycji w energię.
- Rozwój Narzędzi Regionalnej Dostawy Energii z uwzględnieniem koncepcji metod Kosztu Cyklu Życia, innowacyjnych systemów opodatkowania, systemów finansowania, cenników, umów na dostawę energii odnawialnej (w zależności od wyboru przez uczestniczący region lub kraj członkowski).
- Opracowanie wzorców działań i wskazówek tworzenia dokumentacji Regionalnego Zapotrzebowanie na Energię

Pakiet Roboczy 5 "Strategia"

- Tworzenie Bilansu Energetyki Regionalnej.
- Popularyzacja i zaangażowanie (n.p. w lokanych grupach wsparcia, w których działają uczestnicy związani ze środowiskiem naturalnym, biznesem i działalnością społeczną) w dyskusji nad wyborem strategii.
- Zdefiniowanie efektów rozwoju regionu (rozwój ekonomiczny, wykorzystanie terenu i zagospodarowanie przestrzeni, rozdział korzyści, itd.).
- Opracowanie umowy, wspólnej strategii, działań dla określenia i wdrażania wspólnych projektów w ramach energetycznej mapy drogowej 2020, działań, które mogłyby być wykorzystane przez inne regiony Europy Środkowej.
- Opracowanie wzorców działań i wskazówek tworzenia dokumentacji Regionalnego Zapotrzebowanie na Energię

4.4 Identyfikacja profilu idealnych partnerów dla realizacji projektu (określenie charakterystyki partnerów, m.in. roli instytucji, zakresu kompetencji, własnych możliwości, know-how, itd.)

Ze względów porównawczych i możliwości zastosowania konieczne jest skoncentrowanie się na jednym rodzaju regionów. Docelowe regiony powinny mieć następujące cechy:

- Wielkość około NUTS 3.
- Istniejący potencjał umożliwiający zastosowanie różnych rodzajów energii, np. przynajmniej dwa lub trzy rodzaje powinny być dostępne na danym terenie (n.p. energia z biomasy, wiatru lub małych elektrowni wodnych). Partnerstwo powinno opierać się na przynajmniej dwóch powszechnych źródłach energii odnawialnej celem wypracowania rezultatów porównawczych (n.p. wszystkie regiony powinny skoncentrować swoje działania na energii generowanej z siły wiatru i biomasy, i uzupełnić je innymi źródłami energii odnawialnej w regionie).
- Dostęp do wiarygodnej bazy danych na temat potencjalnego regionu (n.p. poprzez własne badania lub poprzez krajowe centra odnawialnych źródeł energii, lub podobnych instytucji. Dane można również nabyć na zasadach komercyjnych). Dostęp do bazy danych jest konieczny, aby przyspieszyć wdrażanie pierwszych etapów projektu.
- Nacisk głównie na regiony o średnim potencjale, aby istniała możliwość szerokiego zastosowania koncepcji. Jednocześnie należy włączyć do programu 1-2 bardziej rozwinięte regiony (regiony modelowe). W każdym przypadku partnerzy będą zobligowani do udokumentowania braku podwójnego finansowania z innych źródeł.
- Wybór jednego rodzaju regionów w ramach partnerstwa, n.p. albo głównie wiejski, podmiejski, albo miejski. Partnerstwo musi składać się z jednolitej grupy regionów.

Uczestnicy powinni rekrutować się z regionów i powiązanych agencji, profesjonalnych stowarzyszeń, organizacji pozarządowych i dostawców energii.

Partnerzy projektu: Regiony i związane z nimi agencje, zgodnie ze stosowanym podziałem administracyjnym w każdym państwie członkowskim, jako że w niektórych państwach obowiązki spoczywają na poziomie centralnym (ministerstwa), na poziomie samorządowym miast (n.p. w przypadku braku regionów), lub na poziomie pośrednim. Każde państwo członkowskie powinno zaproponować odpowiedniego partnera. Jednakże, aplikacja o regionalne koncepcje energetyczne powinna być na **szczeblu regionu**.

Przewiduje się udział maksymalnie 8 partnerów, po jednym z każdego państwa członkowskiego uwzględniając 1 lub 2 regionów modelowych. Wszyscy muszą mieć status partnerów.

Instytuty badawcze (n.p. centra pozyskiwania odnawialnych źródeł energii), profesjonalne stowarzyszenia, organizacje pozarządowe, zakłady energetyczne lub dostawcy sprzętu energetycznego powinni podjąć się roli wspomagającej jako instytucje stowarzyszone. Przewiduje się udział 4-8 stowarzyszonych partnerów. Powinni oni być zaznajomieni z technicznymi aspektami odnawialnych źródeł energii i z koncepcjami energetycznymi, lub z zarządzaniem PR-em i mass mediami (a jeszcze lepiej z oboma). Jako że Koncepcja ma silne odniesienie do mass mediów, ich zadaniem będzie stała popularyzacja i przedstawianie wyników Pakietu Roboczego 3-5. W/w instytucje mogą również być podwykonawcami partnerów projektu.

Ideą jest silna zachęta do współpracy wszystkich państw członkowskich. Regionalna Koncepcja Energetyczna jest stosunkowo nowym instrumentem, który stawia na nowoczesność w większości regionów Europy Środkowej. Istnieje potrzeba zastosowania pionierskich rozwiązań wielu państwach członkowskich, mimo że zwykle rozwiązania takie ograniczają się do wąskich zagadnień technicznych. Główną korzyścią dla wszystkich partnerów jest możliwość wykorzystania Regionalnej Koncepcji Energetycznej jako narzędzia do planowania średnioterminowego i negocjowania w zakresie różnych powiązanych ze sobą dziedzin, takich jak energetyka, ekonomia, środowisko naturalne i sprawy społeczne.

Proponowani Partnerzy ⁵	Cechy partnera wiodącego (zakres zdolności w dziedzinie zarządzania)	Szczegółowy opis	Kompetencje instytucjonalne związane z ideą projektu	Możliwości zarządzania projektami UE (techniczne i finansowe)	Struktura wewnętrzna i możliwości finansowe	Możliwości przyłączenia odpowiednich partnerów	Możliwości tworzenia silnego wizerunku i wpływu w mediach
Regiony Regionalne/ państwowe władze	Partner Wiodący powinien rekrutować się z tej grupy. Najlepiej, gdy wcześniej pomyślnie ukończył przynajmniej jeden projekt, jako Partner Wiodący.	Wśród uczestniczących regionów powinny znaleźć się 1 lub 2 "regiony modelowe", które wcześniej wdrożyły Regionalną Koncepcję Energetyczną.	Podejmowanie decyzji Mainstreaming	Zaangażowanie przynajmniej w jeden międzynarodowy projekt, jako partner lub pomyślnie wdrożenie przynajmniej 2-3 projektów finansowanych przez UE. Zamiast	Departament ds. środowiska i/lub energetyki	Zaangażowanie w odpowiednich grupach tematycznych, (jako partnerzy wiodący, uczestnicy lub odbiorcy informacji)	Kompetencje w PR
Agencje Regionalne	Nie odpowiedni jako partner wiodący	Jw	Jw	Jw	Doświadczenie w kwestiach energetycznych	Jw	Jw
Instytuty badawcze	Nie odpowiedni dla partnera wiodącego	Wszystkie te instytucje powinny mieć doświadczenie w kwestii energii odnawialnych i (najlepiej) mieć silne związki z wybranym regionem (n.p. oddział lokalny, bliskość, wcześniejsze doświadczenie naukowe, itd.)	Techniczne know-how	Idealnie uczestnictwo w 1-2 projektach finansowanych przez UE (n.p. IEE, Life+, FP, itd.)	Brak szczegółowych uwarunkowań	Długotrwałe zaangażowanie na akademickiej scenie Państwa Członkowskiego	Związki z instytucjami regionalnymi

⁵ Wymagania prawne dotyczące partnerów określa §3 ust. 1 pkt 1 Podręcznika wnioskodawcy (Application Manual 3rd Call).

Proponowani Partnerzy	Cechy partnera wiodącego (zakres zdolności w dziedzinie zarządzania)	Szczegółowy opis	Kompetencje instytucjonalne związane z ideą projektu	Możliwości zarządzania projektami UE (techniczne i finansowe)	Struktura wewnętrzna i możliwości finansowe	Możliwości przyłączenia odpowiednich partnerów	Możliwości tworzenia silnego wizerunku i wpływu w mediach
Profesjonalne Stowarzyszenia	Nie odpowiedni jako partner wiodący	Mainstreaming Networking	Mainstreaming Networking	Nie wymagane	Brak szczegółowych uwarunkowań	Nie wymagane	Nie wymagane
Organizacje pozarządowe	Nie odpowiedni jako partner wiodący	Mainstreaming Networking	Mainstreaming Networking	Nie wymagane	Brak szczegółowych uwarunkowań	Doświadczenie w konsultacjach z udziałowcami na poziomie regionalnym	Doświadczenie w kampaniach medialnych i PR
Zakłady Energetyczne i Dostawcy Wyposażenia Energetycznego	Jw	Techniczne know-how Mainstreaming Networking	Techniczne know-how Mainstreaming Networking	Nie wymagane	Brak szczegółowych uwarunkowań	Nie wymagane	Nie wymagane

4.5 Udział inwestycji ponadnarodowych

Bezpośrednie inwestycje nie są przewidywane. Jednak Regionalna Koncepcja Energetyczna ma wpływ na inwestycje związane z energetyką. Dlatego, mogłaby być rozważona na etapie wstępnym.

W takim wypadku byłaby traktowana jako działanie, które jest wynikiem współpracy nad projektem na szczeblu ponadnarodowym i ma pokazowy lub modelowy charakter.

4.6 Szczegółowy opis głównych efektów i rezultatów

Działania Pakietów Roboczych	Wynik prac	Minimalna ilość	Rezultat
2.1 Kampanie promocyjne na poziomie regionalnym lub lokalnym	Materiały i akcje promocyjne	6-8 (1 na każdy kraj Europy Środkowej reprezentowany przez finansujących partnerów)	Wzrost świadomości i akceptacji na poziomie regionalnym /lokalnym
2.2 Kampanie promocyjne na szczeblu krajowym	Materiały i akcje promocyjne	6-8 (1 na każdy kraj Europy Środkowej reprezentowany przez finansujących partnerów)	Wzrost świadomości na szczeblu krajowym
2.3 Kampanie promocyjne na szczeblu międzynarodowym	Materiały i akcje promocyjne	1	Zebranie opinii na szczeblu międzynarodowym
2.4 Konkursy z nagrodami	Akcje promocyjne	1	Powszechne nagłośnienie projektu
2.5 Programy doradcze	Tandemy doradcze	12-16 (2 na każdy kraj Europy Środkowej reprezentowany przez finansujących partnerów)	Pozyskiwanie kontynuatorów
3.1 Ocena zapotrzebowania na energię z uwzględnieniem danych bazowych	Raporty	6-8 (1 na każdy kraj Europy Środkowej reprezentowany przez finansujących partnerów)	Lepsze zrozumienie
3.2 Porównanie sytuacji bazowej	Studium porównawcze		Ulepszony sposób podejmowania decyzji

Działania Pakietów Roboczych	Wynik prac	Minimalna ilość	Rezultat
3.3 Ocena potencjału przesyłu energii	Raporty	6-8 (1 na każdy kraj Europy Środkowej reprezentowany przez finansujących partnerów)	Ujawnienie potencjalnych partnerów w regionie
3.4 Wzorce postępowania i instrukcje	Wzorzec	1 (z 6-8 wariantami w zależności od indywidualnych ram na szczeblu krajowym)	Mainstreaming i zwiększona skuteczność
4.1 Ocena obecnych potencjałów odnawialnych źródeł energii	Raporty	6-8 (1 na każdy kraj Europy Środkowej reprezentowany przez finansujących partnerów)	Lepsze zrozumienie
4.2 Określenie dostaw energii	Raporty	6-8 (1 na każdy kraj Europy Środkowej reprezentowany przez finansujących partnerów)	Lepsze zrozumienie
4.3 Określenie sieci dostaw i wartości	Raporty	6-8 (1 na każdy kraj Europy Środkowej)	Lepsze zrozumienie
4.4 Dokumentacja planowanych średnioterminowych inwestycji energetycznych	Raporty	6-8 (1 na każdy kraj Europy Środkowej reprezentowany przez finansujących partnerów)	Ulepszony sposób podejmowania decyzji
4.5 Narzędzia Regionalnej Dostawy Energii	Narzędzia	1	Mainstreaming i zwiększona skuteczność
4.6 Wzorce postępowania i instrukcje	Wzorce	1 (6 -8 wariantów)	Mainstreaming i zwiększona skuteczność

Działania Pakietów Roboczych	Wynik prac	Minimalna ilość	Rezultat
5.1 Bilans Energetyki Regionalnej	Raporty	6-8 (1 na każdy kraj Europy Środkowej reprezentowany przez finansujących partnerów)	Ulepszony sposób podejmowania decyzji
5.2 Fora zapewniające rozgłos i uczestnictwo	Fora	6-8 (1 na każdy kraj Europy Środkowej reprezentowany przez finansujących partnerów)	Usprawnienie współpracy pomiędzy udziałowcami
5.3 Ścieżka rozwoju dla regionu	Raporty	6-8 (1 na każdy kraj Europy Środkowej reprezentowany przez finansujących partnerów)	Ulepszony sposób podejmowania decyzji
5.4 Umowa, wspólna strategia, plan działań	Umowa z aneksami	1	Mainstreaming i zwiększona skuteczność

4.7 Zapewnienie kontynuacji efektów projektu na obszarze EUROPY ŚRODKOWEJ

Ciągłość rezultatów Konceptcji jest związana z wykorzystaniem efektów. Muszą one być pojmowane, jako instrumenty, które mogą zostać wykorzystane przez administrację na szczeblu regionalnym i lokalnym. W ten sposób będzie zapewniona instytucjonalna i polityczna ciągłość

Ciągłość finansowa może być oszacowana w sposób pośredni poprzez korzyści płynące z aktywowania endogenicznych źródeł, stworzenia regionalnej sieci wartości i energii. Dążenie do autarkii oraz jej finansowe następstwa.

4.8 Szacunkowy całkowity budżet na wdrożenie propozycji projektu

Całościowy budżet jest szacowany na (EFRR plus współfinansowanie przez partnerów): ok. 2 miliony EURO na dostosowanie działań do ośmiu partnerów projektu i 4-8 współpracujących instytucji.

Konceptcja Projektu 5: Przedstawienie Wydajności Energetycznej i Wykorzystanie Odnawialnych Źródeł Energii poprzez zastosowanie w budynkach publicznych

5.1. Ponadnarodowe znaczenie dla Programu i wszystkich ośmiu Państw Członkowskich uczestniczących w Programie dla EUROPY ŚRODKOWEJ

Na szczeblu Unii Europejskiej, Dyrektywa 2009/28/EC dot. Odnawialnych Źródeł Energii (RES) i Dyrektywa 2002/91/EC dot. Propozycji Zmian w Wykorzystaniu Energii w Budynkach określają zakres pokrewnych działań związanych z odnawialnymi źródłami energii (RES) i wydajnością energii (EE) na lata następne. EUROPA ŚRODKOWA jest gęsto zaludnionym obszarem o znacznym stopniu zurbanizowania z dużą ilością publicznych i prywatnych budynków, które charakteryzują się niskim współczynnikiem energetycznym. Wymagają one modernizacji. Jednocześnie Fundusze Strukturalne pozwalają sfinansować budowę wielu nowych budynków, które w przyszłości mają osiągnąć niemal zerowy współczynnik zapotrzebowania na energię. Stąd płynie potrzeba zastosowania nowych technik, metodologii i inwestycji. EUROPA

ŚRODKOWA może w znacznym stopniu przyczynić się do podniesienia świadomości i służyć jako wzór wykorzystania energii z odnawialnych źródeł, oraz poprawy wydajności energetycznej w budynkach.

Program dla EUROPY ŚRODKOWEJ stanowi podstawę Priorytetu Oś 3, a w szczególności elementów Aol P3.3 i Aol P3.4, takich jak wykorzystanie zasad dobrej praktyki w zakresie odnawialnych źródeł energii (RES), ekologicznych innowacji i zrównoważonego budownictwa. Zgodnie z obecną koncepcją, wszystkie elementy wzajemnie współdziałają, co oznacza, że nie można osiągnąć niemal zerowego współczynnika zapotrzebowania na energię bez wprowadzenia w życie odnawialnych źródeł energii (RES).

Temat koncepcji ma znaczenie dla wszystkich regionów Europy Środkowej, a z czasem będzie jeszcze istotniejszy. Jest on również łatwy do rozpowszechnienia i zauważenia. Koncepcja byłaby trudniejsza do wprowadzenia przy podejściu oddolnym z powodu określonego ryzyka technicznego i trudności w ustaleniu zrównoważonej struktury w ramach wszystkich Państw Członkowskich. Jedynie Program dla EUROPY ŚRODKOWEJ posiada środki i uprawnienia do zainicjowania jednoczesnego, skoordynowanego i zrównoważonego procesu na szczeblu międzypaństwowym.

5.2. Cele i zakres działań

Ogólnym celem projektu jest promowanie zwiększenia wydajności energii i eksploatawanie odnawialnych źródeł energii poprzez zastosowanie rozwiązań w budynkach publicznych.

Do szczegółowych celów projektu zalicza się:

- Mobilizowanie, ocena i poprawa istniejących rozwiązań technicznych i norm administracyjnych poprzez ewaluację na bazie porównania i możliwości zastosowania w innych krajach Europy Środkowej (działanie związane z Pakietem Roboczym 3).
- Poprawa rozpowszechnienia wiedzy i nabytych umiejętności od wszystkich uczestników i udziałowców (działanie związane z Pakietem Roboczym 4).
- Udokumentowanie możliwości i koncepcji niemal zerowego współczynnika zapotrzebowania na energię w środowiskach konstruktorów, właścicieli nieruchomości i użytkowników (działanie związane z Pakietem Roboczym 4).
- Upowszechnienie i wdrożenie rezultatów projektu poprzez wspólną strategię, zharmonizowania metod i kontynuacji poprzez działania przedinwestycyjne (działanie związane z Pakietami Roboczymi 4 i 5)
- Powszechna demonstracja funkcjonalności i możliwości z wykorzystaniem budynków publicznych we wszystkich 8 Państwach Członkowskich (działanie związane z Pakietem Roboczym 2).

Rezultatem projektu będzie stworzenie wspólnego zasobu wiedzy dla całej EUROPY ŚRODKOWEJ biorącej udział w projekcie, wyszkolenie kadry profesjonalistów w odpowiednich dziedzinach i wypracowanie we wszystkich 8 państwach członkowskich sposobów budownictwa, które w namacalny sposób będą świadczyć o możliwościach płynących z zastosowania RES oraz EE. Korzyści popłyną nie tylko do pionierów działań, ale i do przyszłych uczestników poprzez skoncentrowany i skoordynowany wysiłek, który nigdy wcześniej nie był realizowany na szczeblu EUROPY ŚRODKOWEJ.

5.3. Ogólny zarys warunków technicznych i krótkiego planu pracy do wprowadzenia w ciągu 36 miesięcy

Proponowane są następujące pakiety robocze (PR):

Pakiet Roboczy 0: Przygotowanie szczegółowego projektu poprzez ostatecznie wybranych partnerów

- Przygotowanie pełnej wersji propozycji wraz ze szczegółowym planem działań, harmonogramu i środków.

Pakiet Roboczy 1 „Zarządzanie i koordynowanie Projektem”

- Regularna koordynacja i zarządzanie projektem przez zespół Zarządzający Partnera Wiodącego i partnerów projektu.
- Spotkania Komisji ds. Kierowania Projektem

- Monitorowanie i ocena Projektu i Konstrukcji

Pakiet Roboczy 2 "Rozpowszechnianie"

- Strategia Komunikacji i Kapitalizacji oraz wspólna tożsamość
- Narzędzia Komunikacji
- Rozpowszechnienie koncepcji i jej efektów poprzez istniejące kanały, takie jak właściciele nieruchomości, stowarzyszenia miejskie, inne profesjonalne stowarzyszenia, itd.
- Popularyzacja koncepcji (n.p. szkołom, uniwersytetom, profesjonalnym stowarzyszeniom, konstruktorom, izbom, itp.) poprzez udostępnienie budynków.
- Opracowanie Wspólnego Znak i Świadectwa Jakości, n.p. "Budynek Europy Środkowej".

Pakiet Roboczy 3 "Standardy"

- Powiększenie istniejącej wiedzy i jej klasyfikacja (włączając w to wcześniej zrealizowane projekty w ramach byłych projektów INTERREG, IEE , itd.).
- Stworzenie definicji punktu odniesienia do średniej wydajności energetycznej, wzorów pomiarów energetycznych w istniejących budynkach, typologii budynków (np. opartych na wprowadzeniu świadectwa wydajności energetycznej i dostępnych innowacyjnych technologiach, materiałach, koncepcjach konstrukcyjnych i sposobach finansowania (np. kontraktowanie dostaw energii).
- Ocena i zastosowanie nowatorskich podejść, takich jak Koszt Cyklu Życia, innowacyjne plany finansowania budynków publicznych o niskim zapotrzebowaniu na energię, narzędzi pomiarowych i wykazujących zużycie energii, itd.
- Projekt porównawczej sieci i jej ocena pod kątem możliwości zastosowania i możliwości przesyłowych.

Pakiet Roboczy 4 "Umiejętności i Prezentacja"

- Opracowanie kompendium wiedzy z uwzględnieniem kontekstu krajowego i doświadczeń innych krajów (oparte na wnioskach Pakietu Roboczego 3).
- Organizacja szkoleń dla reprezentatywnej grupy profesjonalistów, wraz z wizytami poglądowymi na miejscu.
- Wybór profesjonalistów, którzy mogliby być wykorzystani jako źródła wiedzy na etapie późniejszym właściwej modernizacji lub budowy.
- Budowa / modernizacja/ 8 budynków na bazie wspólnie ustalonych kryteriów.
- Koncepcja umożliwienia społeczeństwu zwiedzenia budynków.
- Opracowanie wstępnych inwestycji (studia wykonalności, koncepcje planowania przyszłych budynków publicznych) obok inwestycji pilotażowych jako bezpośrednie uzupełnienie programu.

Pakiet Roboczy 5 "Powszechne Zastosowanie"

- Przygotowanie jednolitej dokumentacji dla stworzenia budynku publicznego o bliskim zeru zapotrzebowaniu na energię (specyfikacje, wzorce kosztów i korzyści, które mogłyby być wykorzystane w pełnej dokumentacji budynków, planowania, przetargów, itd.)
- Opracowanie wytycznych dla wykorzystania modelu budynków użyteczności publicznej w domach prywatnych i biurach.
- Rozwinięcie wspólnej strategii i planu działań dla nowopowstających budynków użyteczności publicznej o niskim zapotrzebowaniu na energię, przy wykorzystaniu krajowych norm dla świadectw wydajności energetycznej. W/w strategia powinna być możliwa do zastosowania przez wszystkie zainteresowane strony na obszarze Europy Środkowej (działanie związane ze Wspólnym Znakem i Świadectwem Jakości w ramach Pakietu Roboczego 2).

- Stworzenie Ponadnarodowych Grup Roboczych (zrównoważony udział mentorów, instruktorów, audytorów, praktykantów) działających w okresie po wdrożeniu projektu.
- Powołanie instytucji Stałego Ponadnarodowego Obserwatora, którego funkcją byłoby konsolidowanie aktualnych platform działających na terenie Państw Członkowskich w jednym portalu i pod jednym patronatem. W ten sposób będą zbierane, aktualizowane i rozpowszechniane dane i informacje o zaangażowaniu władz lokalnych w kwestie energii i środowiska, osiągnięciach zaangażowanych sektorów produktywnych, monitorowaniu wprowadzania świadectw energetycznych w krajach Europy Środkowej.

5.4. Identyfikacja profilu idealnych partnerów dla realizacji projektu (określenie charakterystyki partnerów, m.in. roli instytucji, zakresu kompetencji, własnych możliwości, know-how, itd.)

Uczestnicy powinni się rekrutować spośród władz samorządowych, właścicieli budynków użyteczności publicznej, Władz Zarządzających, Specjalnych Grup Zaangażowanych, Profesjonalnych Stowarzyszeń, mediów.

Partnerzy projektu:

a) Władze samorządowe, właściciele budynków użyteczności publicznej: Planuje się udział maksymalnie 8 partnerów po jednym z każdego Państwa Członkowskiego Europy środkowej. W razie konieczności, w przypadku niektórych Państw Członkowskich rola ta może zostać przejęta przez władze regionalne.

b) Specjalne Grupy Zaangażowane (n.p. stowarzyszenia, zarząd EPC (Świadectwa Wydajności Energii), związki udziałowców, grupy badawcze, agencje regionalne, instytuty badawcze i organizacje pozarządowe): Planowany jest udział 3-4 partnerów.

Władze Zarządzające (SF), Profesjonalne Stowarzyszenia (izby techniczne, konstruktorzy, stowarzyszenia konstruktorów, itd.) i stowarzyszenia użytkowników końcowych mogą pełnić rolę partnerów współpracujących. Przewiduje się udział 4-8 organizacji stowarzyszonych.

Koncepcja może być atrakcyjna dla partnerów ze wszystkich Państw Członkowskich. Dla instytucji z regionów i Państw Członkowskich z niewielkim doświadczeniem, silnym bodźcem przystąpienia do projektu może być fakt, że to właśnie one są bezpośrednim beneficjentem nowatorskich technik i metodologii. Korzyścią dla partnerów z bardziej zaawansowanych regionów może być sposobność przetestowania ich metod w nowym środowisku i możliwość rozszerzenia własnych działań.

Wielkość pokazowych budynków: Wybrane budynki powinny liczyć od 300 do 500 metrów kwadratowych. Budynki powinny być wyposażone w osobne pokazowe/edukacyjne pomieszczenia, w których można zaprezentować techniki zwiększające energetyczną wydajność.

Proponowani Partnerzy ⁶	Cechy partnera wiodącego (zakres zdolności w dziedzinie zarządzania)	Szczegółowy opis	Kompetencje instytucjonalne związane z ideą projektu	Możliwości zarządzania projektami UE (techniczne i finansowe)	Struktura wewnętrzna i możliwości finansowe	Możliwości przyłączenia odpowiednich partnerów	Możliwości tworzenia silnego wizerunku i wpływu w mediach
Władze samorządowe/Regiony	Partner Wiodący powinien rekrutować się z tej grupy. Najlepiej, gdy pomyślnie zakończył przynajmniej jeden międzynarodowy projekt, jako Partner Wiodący	<p>Partnerzy powinni mieć przygotowaną dojrzałą koncepcję modernizacji lub budowy widocznego i dostępnego dla społeczeństwa budynku (zob. 4.2.4)</p> <p>Wszystkie wstępne procedury, jeśli zachodzi konieczność, powinny być sfinalizowane (n.p. nabycie gruntu, decyzje strefowe, pozwolenia, itd.). Najlepiej jeśli miejscowości są średniej wielkości i liczą od 50000 do 100000 mieszkańców, aby zapewnić stosunkowo najlepszą ekspozycję.</p> <p>Wsparcie ze strony Europy Środkowej powinno być przede wszystkim nakierowane na dodatkowe inwestycje związane z RES i EE, a nie na zwykłe budowy.</p>	Wdrażanie Mainstreaming	Zaangażowanie w przynajmniej jeden międzynarodowy projekt jako partner lub pomyslnie wdrożenie przynajmniej 1 projektu finansowanego przez UE	Zabezpieczenie finansowe, jako gwarancja inwestycji	Najlepiej, jeśli czynnie uczestniczy w działaniach oszczędzania energii i w stowarzyszeniach władz samorządowych	Najlepiej jeśli posiada specjalistyczne umiejętności w PR, umiejętność działań jako instytucja modelowa we władzach podobnej wielkości

⁶ Wymagania prawne dotyczące partnerów określa §3 ust. 1 pkt 1 Podręcznika wnioskodawcy (Application Manual 3rd Call).

Proponowani Partnerzy	Cechy partnera wiodącego (zakres zdolności w dziedzinie zarządzania)	Szczegółowy opis	Kompetencje instytucjonalne związane z ideą projektu	Możliwości zarządzania projektami UE (techniczne i finansowe)	Struktura wewnętrzna i możliwości finansowe	Możliwości przyłączenia odpowiednich partnerów	Możliwości tworzenia silnego wizerunku i wpływu w mediach
Właściciele budynków użyteczności publicznej	Nie odpowiedni, jako partner wiodący	Jw	Wdrażanie	Jw.	Jw.	Wyłącznie pod patronatem władz samorządowych (pisemne uwierzytelnienie)	Wyłącznie pod patronatem władz samorządowych
Specjalne Grupy Zaangażowane	Może pełnić rolę Partnera Wiodącego pod warunkiem posiadania adekwatnego doświadczenia w prowadzeniu dużych kooperacyjnych projektów	Najlepiej, jeśli ma praktyczne doświadczenie z RES i EE, oraz posiada długą historię działań na polu szkoleń, prezentacji technik, PR, itd.	Techniczne know-how Rozpowszechnienie	Najlepiej, jeśli uczestniczyły w przynajmniej 4-5 projektach finansowanych przez UE (n.p. IEE, Life+, FP, itd.) przy udziale dużej liczby partnerów	Brak szczegółowych uwarunkowań	Pozycja centralna w zakresie działań dot. wydajności energetycznej, środowiska, społecznych konsultacji, itd.	Doświadczenie przy kampaniach medialnych i PR
Zarząd EPC (Świadectwa Wydajności Energetycznej)	Nie odpowiedni jako partner wiodący	Władze i instytucje regulujące kwestię Świadectwa Wydajności Energetycznej	Podejmowanie decyzji Techniczne know-how	Nie wymagane	Brak szczegółowych uwarunkowań	Regulowane instytucjonalnie (	Nie wymagane
Władze Zarządzające (SF)	Nie odpowiedni jako partner wiodący	Najlepiej gdy zaangażowane będą Władze Zarządzające, co jest szczególnie istotne (n.p. ROP MA) i mają (lub mogą włączyć) istotne działania ramach ich planów operacyjnych.	Podejmowanie decyzji Mainstreaming	Zdolność techniczna	Brak szczegółowych uwarunkowań	Regulowane instytucjonalnie (poprzez plany operacyjne, n.p. w MC)	Zaopatrzenie w planach operacyjnych, Plan Komunikacji

Proponowani Partnerzy	Cechy partnera wiodącego (zakres zdolności w dziedzinie zarządzania)	Szczegółowy opis	Kompetencje instytucjonalne związane z ideą projektu	Możliwości zarządzania projektami UE (techniczne i finansowe)	Struktura wewnętrzna i możliwości finansowe	Możliwości przyłączenia odpowiednich partnerów	Możliwości tworzenia silnego wizerunku i wpływu w mediach
Profesjonalne Stowarzyszenia	Nie odpowiedni jako partner wiodący	Organizacje takie jak związki producentów (n.p. związek producentów pomp ciepła), Izby Inżynierów	Rozpowszechnianie	Możliwość techniczna, Efekt zwielokrotnienia	Brak szczegółowych uwarunkowań	Nie wymagane	Nie wymagane
Stowarzyszenia użytkowników końcowych	Nie odpowiedni jako partner wiodący	Właściciele budynków, związki dzierżawców, itd.	Rozpowszechnianie	Efekt zwielokrotnienia	Brak szczegółowych uwarunkowań	Nie wymagane	Nie wymagane

5.5. Udział inwestycji ponadnarodowych

Konceptja przewiduje inwestycje związane modernizacją lub budową budynków.

Inwestycje te będą realizowane we wszystkich partnerskich regionach i będą miały pokazowy i pilotażowy charakter. Jednym z głównych rezultatów projektu jest możliwość zastosowania rozwiązań w innych miejscach.

5.6. Szczegółowy opis głównych efektów i rezultatów

Działanie Pakietów Roboczych (PR 2,3,4,5)	Wynik prac	Minimalna ilość	Rezultat
2.1 Wspólny Znak i Świadectwo Jakości	Znak	nie dot.	Reklama i rozpowszechnienie
2.2 Ponadnarodowe Grupy Robocze	Grupy robocze	2	
2.3 Stały Ponadnarodowy Obserwator	Obserwator	1	Reklama i rozpowszechnienie
3.1 Kapitalizacja	Raport	1	Wykorzystanie posiadanej wiedzy
3.2 Studium sytuacji bazowej	Raporty państwowe	6-8 (1 na każdy kraj Europy Środkowej reprezentowany przez finansujących partnerów)	Zrozumienie indywidualnych potrzeb każdego z krajów
3.3 Ocena i wprowadzenie nowych metod	Studium		Poprawa wydajności poprzez porównanie i zastosowania w innych miejscach
3.4 Ocena porównawcza	Studium	1	Poprawa wydajności poprzez porównanie i możliwość zastosowania w innych miejscach
4.1 Pomoce naukowe	Podręczniki na Temat określony w Pakiecie Roboczym 3	4	Dostępność podstawowej wiedzy praktycznej
4.2 Kursy	Przeszkoleni profesjonaliści	1000	Lepsze umiejętności

Działanie Pakietów Roboczych (PR 2,3,4,5)	Efekty	Ilość (wartość minimalna)	Rezultaty
4.3 Nauka praktyczna	Udział w modernizacji/ budowie	200	Upowszechnienie wiedzy
4.4 Budowa/modernizacja	Budowa	6-8 (1 na każdy kraj Europy Środkowej reprezentowany przez finansujących partnerów)	Wykonalność koncepcji
4.5 Pokazowe obiekty	Budynki	1 na Państwo Członkowskie	Pokaz skuteczności
4.6 Badania przedinwestycyjne	Badania	4	Zwiększenie możliwości na szczeblu lokalnym i długoterminowa ciągłość
5.1 Przygotowanie dokumentacji	Zestaw wzorów dokumentów dla biernego budownictwa (przetargi, planowanie, specyfikacje)	6-8 (1 na każdy kraj Europy Środkowej reprezentowany przez finansujących partnerów)	Zwiększenie możliwości na szczeblu lokalnym poprzez dostęp do standaryzowanej dokumentacji
5.2 Przekazywanie wytycznych	Zestaw wzorów dokumentów	6-8 (1 na każdy kraj Europy Środkowej reprezentowany przez finansujących partnerów)	Zwiększenie możliwości na szczeblu lokalnym i długoterminowa ciągłość
5.3 Wspólna strategia	Strategia		Długoterminowa kontynuacja, ciągłość, reklama i rozpowszechnienie
5.4 Ponadnarodowe Grupy Robocze	Grupa robocza	2	Długoterminowa kontynuacja, ciągłość, reklama i rozpowszechnienie
5.5 Stały Ponadnarodowy Obserwator	Obserwator	1	Długoterminowa kontynuacja, ciągłość, reklama i rozpowszechnienie

5.7. Zapewnienie kontynuacji efektów projektu na obszarze EUROPY ŚRODKOWEJ

Zgodnie z Dyrektywą UE i potrzebami narzuconymi przez pojawiające się wady i ograniczenia w sektorach energetycznych, wszyscy właściciele budynków użyteczności publicznej, jak również użytkownicy są zobowiązani do zastosowania wymogów prawie zerowego zapotrzebowania na energię.

Ciągłość finansowa jest zagwarantowana przez oszczędności kosztów cyklu życia dla właścicieli budynków użyteczności publicznej. Również, w sposób pośredni można zmniejszyć wymagania wejścia profesjonalistów na rynek.

Biorąc pod uwagę ciągłość instytucjonalną i polityczną, ciągłość struktur będzie zagwarantowana przez dyrektywy unijne, ustawodawstwo poszczególnych krajów, lokalne prawa własności do budynków pokazowych, rozpowszechnianie idei oraz przewidywane długotrwałe zapotrzebowanie na podobne działania.

5.8. Szacunkowy całkowity budżet na wdrożenie propozycji projektu

Szacunkowy całkowity budżet (EFRR plus współfinansowanie przez partnerów): ok. 5 milionów EURO (w tym ok. 300000-500.000 EURO na inwestycje pilotażowe na każdy budynek) dla 8-12 partnerów projektu i 4-8 Współpracujących Instytucji.

Jednak, zakres i główne cele każdej inwestycji muszą być indywidualnie konsultowane w szczegółach z każdym partnerem projektu i Programem dla Europy Środkowej przy wsparciu Ponadnarodowych Grup Roboczych, zgodnie z Pakietem Roboczym 2, aby zapewnić optymalne warunki wykorzystania funduszy na szczeblu Europy Środkowej. W takim kontekście mogą być realizowane zadania łączące modernizację i budowę.

Priorytet 4

Konceptcja Projektu 6: Innowacyjne rozwiązania w miastach Europy Środkowej dotyczące mieszkalnictwa i opieki nad osobami starszymi oraz osobami w trudnej sytuacji

6.1. Znaczenie wymiaru transnarodowego dla programu i wszystkich 8 państw członkowskich UE uczestniczących

w programie EUROPA ŚRODKOWA

Z powodu przemian społeczno-demograficznych w Europie Środkowej gwałtownie wzrasta liczba osób starszych oraz osób w trudnej sytuacji⁷. Jednocześnie **zwiększa się zróżnicowanie** tych grup pod względem wieku, stanu zdrowia, możliwości finansowych, stylu życia, struktury spożycia oraz potrzeb. Przy wydłużającym się okresie życia starszych osób poziom ich zapotrzebowania na intensywną opiekę spada wraz z ogólnym polepszeniem się warunków zdrowotnych. Podobnie jest w przypadku osób w trudnej sytuacji (zarówno młodszych jak i starszych) – obecnie głównym celem jest umożliwienie im przejmowania kontroli nad własnym życiem, w stopniu pozwalającym na najlepsze złagodzenie wpływu trudnych okoliczności na ich sytuację.

Czynniki te wywierają znaczący wpływ na potrzebę mieszkalnictwa i opieki wspomnianych grup populacji: nieustająco wzrasta liczba pozostających we własnych mieszkaniach/domach osób starszych oraz osób w trudnej sytuacji, które pragną mieć wpływ na swoją przyszłość, jednak potrzebują wsparcia w procesie aktywnej reintegracji.

W kwestii dostępności **struktur i usług** przeznaczonych dla osób starszych oraz osób w trudnej sytuacji zwraca uwagę fakt, iż EUROPE ŚRODKOWĄ nadal cechuje podejście paternalistyczne i centralistyczne. Dotyczy to dużych osiedli mieszkaniowych oraz struktur opieki z lat 60., 70., a nawet z późniejszych okresów. Takie centralistyczne struktury często wykazują trudności w zaspokajaniu potrzeb wspomnianych grup populacji. Mają one tendencję do oferowania standardowych rozwiązań oferowanych w celu zaspokojenia potrzeb, które uznają za jednorodne. W rozumieniu terytorialnym mogą one nawet faworyzować instytucjonalizację, a także separację tych grup populacji od innych zamieszkałych obszarów czy też od pozostałych grup. W rozumieniu funkcjonalnym w dużej mierze skupiają się one na zapewnieniu wzmożonej opieki przy jednoczesnym pominięciu innych potrzeb (kontakty sąsiedzkie, wymiana kulturalna itp.).

Rola **bezpośredniego sąsiedztwa**, jako jednego ze sposobów promowania rozwoju mieszkalnictwa i ochrony zdrowia staje się jednak coraz ważniejsza. To właśnie tam osoby starsze lub osoby w trudnej sytuacji kierują się w poszukiwaniu usług, kontaktu społecznego, miejsc związanych z kulturą itp. Rozwój mieszkalnictwa i opieki w bliskiej okolicy wpływa na wzrost autonomii i samostanowienia tych grup oraz przyczynia się do utrzymania przez nich określonych możliwości.

Problem ten odnosi się do całości obszaru współpracy Europy Środkowej, a w szczególności **do dużych i średnich terenów miejskich**, których udział w dostarczaniu usług mieszkaniowych i zdrowotnych jest tradycyjnie największy, w tym także na terenach w głębi kraju. Nowoczesne i zdecentralizowane rozwiązania mieszkaniowe i rozwiązania związane z opieką, dzięki **innowacyjnemu podejściu**, wyraźnie wykazują możliwości stosowania ich w innych rejonach, a także na większą skalę.

Dzięki dokładnie dobranym partnerom projekt zapewnia **przejrzystość i powszechną dostępność**, co gwarantuje możliwość zastosowania jego rezultatów w szerszym kontekście. Gdyby zastosowano tzw. podejście od podstaw, koncepcja projektowa byłaby trudna do stworzenia, jako że rozwiązania związane z mieszkalnictwem i opieką w tej dziedzinie z reguły nie mają bezpośredniego dostępu do

---

⁷ Osobę uznaje się za będącą w trudnej sytuacji wtedy kiedy wymaga ona pomocy i zachęty do samodzielnego życia, a także do bezpiecznego i aktywnego uczestnictwa w społeczności. Nota bene: do takiej grupy może należeć również młodzież.

masy krytycznej w rejonie objętym współpracą. **Transnarodowe podejście** znacznie umożliwi współpracę oraz rozwój wiedzy fachowej i umiejętności w rejonach, gdzie nieraz dostępne są jedynie doświadczenie i wiedza zdobyte lokalnie. Dzięki takiemu podejściu, w rejonie objętym współpracą możliwe jest **zaktywizowanie procesu wymiany wiedzy** przy zastosowaniu wybranych odosobnionych rozwiązań. W przypadku innych programów projekt ten byłby trudny do sfinansowania: ESF (Europejska Fundacja Naukowa) skupia się na wybranych jednostkach i nie realizuje powyższej idei w sensie terytorialnym; pozostałe programy zajmują się wyłącznie wymianą informacji i nie dopuszczają podejścia pilotażowego. W odróżnieniu od bieżących projektów EUROPY ŚRODKOWEJ dotyczących poruszanej tu kwestii, projekt ten skupia się na poziomie pośredniego sąsiedztwa w rejonie zamieszkania i dotyczy opieki oraz ograniczania ujemnego wpływu instytucjonalizacji.

6.2. Cele i zakres

Na podstawie powyższego **ogólnym celem** projektu jest wsparcie dla innowacyjnych rozwiązań mieszkaniowych oraz rozwiązań zapewniających opiekę osobom starszym i osobom w trudnej sytuacji (młodszy i starszy) na rzecz zwiększenia ich autonomii. Działania te mogą dotyczyć: metod zarządzania stosowanych w mieszkalnictwie integracyjnym, zaangażowania grup osób starszych i osób w trudnej sytuacji, koordynowania poszczególnych zainteresowanych stron itp. W kwestii terytorialnej interwencja odnosi się do bezpośredniego obszaru zamieszkania i sąsiedztwa powyższych grup.

Szczegółowe cele:

- większa ilość lepiej zorganizowanych i zarządzanych rozwiązań mieszkaniowych zapewniających pomoc osobom starszym i osobom w trudnej sytuacji oraz umożliwiających im utrzymanie autonomii i zmniejszenie potrzeby korzystania z pomocy instytucjonalnej;
- pokonanie przeszkód (administracyjnych, transportowych, socjalnych), które zmniejszają poziom autonomii osób starszych i osób w trudnej sytuacji, poprzez promocję kompleksowego i zintegrowanego podejścia (uwzględniającego więcej sektorów, poziomów administracyjnych itp.);
- lepszą reintegrację grup populacji osób starszych i osób w trudnej sytuacji i ich ponowne włączenie się w codzienne życie za pomocą zintegrowanych rozwiązań teleinformatycznych (np. technologie i usługi programu Ambient Assisted Living (AAL), społeczności internetowe itp.);
- ulepszony standard rozwiązań mieszkaniowych i związanych z opieką, wprowadzonych specjalnie dla grup osób starszych i osób w trudnej sytuacji na rzecz zwiększenia ich samostanowienia i autonomii;
- zwiększona współpraca poszczególnych zainteresowanych stron w celu promowania innowacyjnych rozwiązań związanych z opieką i mieszkalnictwem oraz zmniejszenia podziału funkcjonalnego i przestrzennego między różnymi grupami wiekowymi w rejonach miejskich, zarówno w sferze planowania jak i w życiu codziennym;
- większa ilość usług specjalnych (np. bazujących na pomocy sąsiedzkiej), mających na celu wspieranie osób starszych i osób w trudnej sytuacji, które pozostają w domach; ulepszone praktyki i usługi pozwalające na podejmowanie bardziej spójnych prób zmagania się z brakiem umiejętności przystosowania do życia;
- wzmocniona sieć i struktury służące koordynacji między planowaniem, mieszkalnictwem i usługami zdrowotnymi dla grup osób starszych i osób w trudnej sytuacji, dzięki kryteriom przyjętym w polityce instytucji biorących udział w programie.

Głównym rezultatem projektu będą ulepszone lub nowo udostępnione pilotażowe usługi i rozwiązania mieszkaniowe, wprowadzone w niewielkich ilościach i przeznaczone dla wybranych grup populacji. Te pilotażowe usługi i rozwiązania będą oparte na głębokiej analizie innowacyjnych praktyk, a zdobyta wiedza zostanie będzie wypromowana wśród krajów partnerskich z myślą o rozpowszechnieniu najlepiej rokujących rozwiązań w celu ich późniejszego zastosowania. Należy zaznaczyć, iż dla projektów budownictwa mieszkaniowego wyklucza się bezpośrednio wsparcie EFRR,

a wydatki są kwalifikowane wyłącznie na podstawie art. 7 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 1080/2006 w sprawie EFRR.

6.3. Przygotowanie danych technicznych i krótkiego omówienia planu zadań w terminie 36 miesięcy

Planowane są następujące powiązane ze sobą pakiety robocze (mimo że w pakietach roboczych zawarte są różne zadania polegające na symulacji określonych sytuacji [case works], a także na działaniach pilotażowych [pilot actions], przy głównych pakietach roboczych wymagane jest ich szczegółowe opracowanie przez partnerów):

Pakiet Roboczy PR0: Szczegółowe przygotowanie projektu przez partnerów, którzy pomyślnie przeszli przez proces selekcji

- Przygotowanie pełnego wniosku dotyczącego projektu z uwzględnieniem szczegółowego planu działań, ram czasowych i planu zasobów.

Pakiet Roboczy PR1: Zarządzanie projektem i jego koordynacja

- Systematyczna koordynacja projektu i zarządzanie nim przez zespół kierowniczy partnerów wiodących.
- Kontrola i ocena projektu (np. poprzez grupę sterującą, radę ds. nauki itp.).
- Przygotowanie dokładnie opracowanego wniosku dotyczącego projektu, z uwzględnieniem szczegółowego planu działań, ram czasowych oraz planu zasobów.

Pakiet Roboczy PR2: Komunikacja i rozpowszechnianie

- Strategia komunikacji i strategia dochodowa oraz tożsamość podmiotu
- Narzędzia komunikacji
- Kompetencje odpowiednich zainteresowanych stron połączone na podstawie projektu i prac pilotażowych w celu rozwiązywania problemów osób starszych i osób w trudnej sytuacji.
- Spotkania integracyjne dla specjalistów, w tym wizyty studyjne oraz wymiana informacji nt. podobnych projektów (np. projekt Q-Ageing itp.) z zamiarem współpracy.
- Nieustanne rozpowszechnianie rezultatów osiągniętych dzięki projektowi.

Pakiet Roboczy PR3: Przegląd na poziomie transnarodowym innowacyjnych praktyk w dziedzinie mieszkalnictwa oraz opieki nad osobami starszymi i osobami w trudnej sytuacji w miastach Europy Środkowej

- Odwzorowanie i porównanie obecnego stanu polityki mieszkaniowej, stanu mieszkalnictwa oraz rozwiązań związanych z opieką, w starych i nowych państwach członkowskich (na podstawie istniejących danych).
- Transnarodowa analiza porównawcza przykładów innowacyjnych rozwiązań w mieszkalnictwie oraz rozwiązań związanych z opieką nad grupami osób starszych i osób w trudnej sytuacji (ze szczególnym uwzględnieniem rozwiązań na terenach mieszkaniowych i sąsiedzkich).

Definicja potrzeb i zaleceń uwzględniająca podejście partycypacyjne.

Pakiet Roboczy PR4: Innowacyjne działania pilotażowe

- Wprowadzenie pilotażowych modeli innowacyjnych rozwiązań związanych z mieszkalnictwem i opieką dla grup osób starszych i osób w trudnej sytuacji. Do rozwiązań tych należą:
  - wdrażanie praktyk służących wspieraniu autonomii i samostanowienia u osób starszych i osób w trudnej sytuacji pozostających w domach,

- opracowanie pojęcia mieszkalnictwa integracyjnego, zapewniającego odpowiedni poziom zaspokajania potrzeb osób starszych i osób w trudnej sytuacji,
- testowanie metod współuczestnictwa, uwzględniających włączanie osób starszych i osób w trudnej sytuacji w rozwój mieszkalnictwa i sąsiedztwa.
- Prowadzenie prób wprowadzenia innowacyjnego systemu zarządzania mieszkalnictwem i sąsiedztwem dla osób starszych i osób w trudnej sytuacji (np. wspieranie idei mieszkalnictwa wielopokoleniowego, technologii i usług w dziedzinie życia wspieranego przez otoczenie itp.)
- Przygotowywanie wstępnych raportów nt. analizy przypadku oraz opis wiedzy zdobytej na ich podstawie.

Pakiet Roboczy PR5: Transnarodowy projekt strategii i działań służących promowaniu przypadków pilotażowych.

- Połączony transnarodowy rozwój strategii za pomocą warsztatów eksperckich i warsztatów międzynarodowych dla planowanych działań pilotażowych.
- Rozwój planów działania w celu promowania przypadków pilotażowych.
- Uwrażliwienie grup docelowych oraz poszczególnych zainteresowanych stron poprzez warsztaty uwrażliwiające.

6.4. Opis najlepszych cech partnerów, którzy mogą zostać zaangażowani w projekt (podanie informacji na ich temat, np. rola instytucjonalna, kompetencje, wewnętrzne możliwości, wiedza fachowa itp.)

Do podmiotów wykonawczych z reguły należą: władze publiczne (departament ds. gospodarki mieszkaniowej, miejscowa agencja nieruchomości, departament zdrowia itp.), firmy świadczące usługi mieszkaniowe, organizacje pozarządowe (wspierające osoby starsze i osoby w trudnej sytuacji), właściwe instytuty badawcze, grupy interesów, partnerów społecznych oraz obywateli.

Partnerzy projektu: władze publiczne (departament ds. gospodarki mieszkaniowej, miejscowa agencja nieruchomości), przedsiębiorstwa świadczące usługi mieszkaniowe, organizacje pozarządowe (wspierające osoby starsze i osoby w trudnej sytuacji), władze krajowe, służby publiczne, właściwe instytuty badawcze. Wymagana jest liczba od 8 do 16 partnerów (1-2 z każdego państwa członkowskiego). Partnerzy projektu powinni wnieść do projektu partnerskiego własne innowacyjne pilotażowe rozwiązanie.

Współpraca partnerska powinna ponadto zostać rozszerzona o przedstawicieli grup zainteresowanych stron: grup interesów, partnerów społecznych, obywateli, organizacji. Powinni oni zapewnić dodatkowe możliwości techniczne lub zdolność intensywnego zwiększania tych możliwości (np. w kwestii promowania innowacyjnych rozwiązań po zakończeniu projektu). Będą one miały w głównej mierze status instytucji zrzeszonych (w każdym państwie członkowskim jest planowana jedna taka instytucja).

Proponowani partnerzy ⁸	Cechy odpowiedniego partnera wiodącego	Szczegółowy opis	Kompetencje instytucjonalne związane z ideą projektu	Możliwości zarządzania projektami (techniczne finansowe)	Wewnętrzne możliwości strukturalne i finansowe	Możliwości udziału poszczególnych partnerów	Możliwości tworzenia wizerunku w mediach
Okręgi miejskie	Partner wiodący powinien wywodzić się z tej grupy i mieć doświadczenie w koordynacji międzynarodowych projektów dotyczących danej dziedziny lub mieć doświadczenie w uczestnictwie w takich projektach	Okręgi miejskie o populacji nie mniejszej niż 80 000, posiadające odpowiednią liczbę instytucji zajmujących się mieszkalnictwem i opieką nad osobami starszymi i osobami w trudnej sytuacji	Podjęcie decyzji Wdrażanie Promowanie rezultatów	Wiedza i umiejętności z zakresu zarządzania projektami UE/zarządzania finansami	Departament ds. gospodarki mieszkaniowej/department zdrowia/department ds. planowania urbanistycznego	Najlepiej wysoki poziom doświadczenia w stosowaniu podejścia uczestniczącego w procesie wdrażania projektów; dostęp do siatki współpracy	Umiejętności/posiadanie jednostki zajmującej się PR
Regiony (np. departament ds. gospodarki mieszkaniowej, departament zdrowia)	Partner wiodący powinien wywodzić się z tej grupy i mieć doświadczenie w koordynacji międzynarodowych projektów dotyczących danej dziedziny lub mieć doświadczenie w uczestnictwie w takich projektach	Regiony w krajach, w których gospodarka mieszkaniowa i opieka należą do kompetencji regionalnych	Podjęcie decyzji Wdrażanie Promowanie rezultatów	Wiedza i umiejętności z zakresu zarządzania projektami UE/zarządzania finansami	Departament ds. gospodarki mieszkaniowej/department zdrowia	Najlepiej wysoki poziom doświadczenia w stosowaniu podejścia uczestniczącego w procesie wdrażania projektów; dostęp do sieci współpracy	Umiejętności/posiadanie jednostki zajmującej się PR

⁸ Wymagania prawne dotyczące partnerów określa §3 ust. 1 pkt 1 Podręcznika wnioskodawcy (Application Manual 3rd Call).

Proponowani partnerzy	Cechy odpowiedniego partnera wiodącego	Szczegółowy opis	Kompetencje instytucjonalne związane z ideą projektu	Możliwości zarządzania projektami UE (techniczne i finansowe)	Wewnętrzne możliwości strukturalne i finansowe	Możliwości udziału poszczególnych partnerów	Możliwości tworzenia wizerunku w mediach
Władze krajowe	Nie odpowiadają wymogom dla partnerów wiodących	Udział w realizowaniu określonej polityki, programów itp.	Podjęcie decyzji/Promowanie rezultatów	Udział w projektach UE	Ministerstwa spraw społecznych, ministerstwa ds. budownictwa i rozwoju regionalnego, ministerstwa zdrowia i polityki społecznej	Dostęp do odpowiedniej sieci współpracy	Udział w działaniach i inicjatywach mających na celu promowanie rezultatów programu
Przedsiębiorstwa zarządzające nieruchomościami mieszkalnymi	Partner wiodący może wywodzić się z tej grupy pod warunkiem, że ma doświadczenie w koordynacji projektów z danej dziedziny	Doświadczenie w kwestiach technicznych, a także doświadczenie dotyczące metod zarządzania	Wiedza i umiejętności techniczne i organizacyjne	Wiedza i umiejętności z zakresu zarządzania projektami UE/zarządzania finansami	Brak określonych wymagań	Najlepiej doświadczenie w stosowaniu podejścia uczestniczącego/angażowania zainteresowanych stron	Dostęp do odpowiednich kanałów komunikacji (kontakty w mediach, gazetach itp.)
Służby publiczne	Nie odpowiadają wymogom dla partnerów wiodących	Te jednostki wykonawcze powinny mieć wysoki poziom zrozumienia lub odpowiednią wiedzę specjalistyczną dotyczącą osób starszych i osób w trudnej sytuacji	Wiedza i umiejętności techniczne i organizacyjne	Wiedza i umiejętności z zakresu zarządzania projektami UE/zarządzania finansami	Brak określonych wymagań	Najlepiej odpowiednie doświadczenie w stosowaniu podejścia uczestniczącego/angażowania zainteresowanych stron	Dostęp do odpowiednich kanałów komunikacji (kontakty w mediach, gazetach itp.)

Proponowani partnerzy	Cechy odpowiedniego partnera wiodącego	Szczegółowy opis	Kompetencje instytucjonalne związane z ideą projektu	Możliwości zarządzania projektami UE (techniczne i finansowe)	Wewnętrzne możliwości strukturalne i finansowe	Możliwości udziału poszczególnych partnerów	Możliwości tworzenia wizerunku w mediach
Instytuty badawcze	Nie odpowiadają wymogom dla partnerów wiodących	Doświadczenie w prowadzeniu badań w zakresie mieszkalnictwa i demografii, aplikacji teleinformatycznych ICT, tematyce ochrony zdrowia i innych tematach	Wiedza i umiejętności związane z badaniami naukowymi	Udział w odpowiednich projektach UE i innych projektach badawczych związanych z daną dziedziną	Brak określonych wymagań	Jw.	Dostęp do odpowiednich kanałów komunikacji (kontakty w mediach, gazetach itp.)
Organizacje pozarządowe (wspierające osoby starsze i osoby w trudnej sytuacji)	Nie odpowiadają wymogom dla partnerów wiodących	Jw.	Współpraca przy promowaniu rezultatów działań	Udział w projektach UE	Brak określonych wymagań	Jw.	Dostęp do odpowiednich kanałów komunikacji (kontakty w mediach, gazetach itp.)
Pozostali (partnerzy społeczni, obywatele itp.)	Nie odpowiadają wymogom dla partnerów wiodących	Jw.	Współpraca przy promowaniu rezultatów działań	Udział w projektach UE	Brak określonych wymagań	Jw.	Dostęp do odpowiednich kanałów komunikacji (kontakty w mediach, gazetach itp.)

6.5. Udział inwestycji transnarodowych

Udział inwestycji transnarodowych jest uzależniony od prezentowanych pilotażowych analiz przypadków i uwzględnia się go stosownie do potrzeb.

Inwestycje pilotażowe w mieszkalnictwo będące wynikiem działań pilotażowych mogą mieć formę nieograniczonych rozwiązań lub specjalnie przeznaczonych do tego celu nowatorskich urządzeń technicznych, mających wpływ na zwiększenie autonomii osób starszych i osób w trudnej sytuacji.

6.6. Szczegółowe określenie najważniejszych prac i osiągniętych dzięki nim rezultatów

Działania Roboczych	Pakiety	Wynik prac	Minimalna ilość	Rezultat
2.1 Powiązane kompetencje odpowiednich zainteresowanych stron		Strona internetowa	1 na analizę przypadku	Lepsza koordynacja odpowiednich zainteresowanych stron
2.2 Sieć specjalistów i projektów		Dokumentacja wydarzeń	Nieokreślona	Lepsza koordynacja odpowiednich zainteresowanych stron i projektów
2.3 Działania służące rozpowszechnianiu		Produkt służący rozpowszechnianiu (strona internetowa, biuletyny, broszury itp.)	Nieokreślona	Lepsza świadomość w zakresie rozwiązań mieszkaniowych i promocji zdrowia dla osób starszych i osób w trudnej sytuacji
3.1 Odzworowanie i porównanie obecnego stanu polityki mieszkaniowej i rozwiązań związanych z opieką w starych i nowych państwach członkowskich (na podstawie istniejących danych).		Raport odzworowujący	1	Lepsze możliwości oceny stanu faktycznego i potrzeb w zakresie rozwiązań mieszkaniowych i dotyczących opieki
3.2 Przegląd działań związanych z nowatorskimi rozwiązaniami w gospodarce mieszkaniowej i usługach		Sprawozdanie	1	Wyższy poziom zrozumienia funkcjonowania innowacyjnych praktyk i metod w regionach wybranych dla analizy przypadku
3.3 Analiza potrzeb grup osób starszych i osób w trudnej sytuacji		Dokument	1	Wyższy poziom zrozumienia mocnych i słabych stron omawianych praktyk oraz transnarodowej definicji potrzeb osób starszych i osób w trudnej sytuacji
4.1 Działania pilotażowe		Raport z badań	1 przy każdym działaniu pilotażowym	Pomyślnie zakończona realizacja działań pilotażowych

Działania Roboczych	Pakietów	Wynik prac	Minimalna ilość	Rezultat
4.2 Wspólne sprawozdanie z działań pilotażowych z uwzględnieniem zdobytej wiedzy		Sprawozdanie	1	Wyższy poziom zrozumienia procesu realizacji działań pilotażowych i możliwość dokonania analizy krzyżowej
4.3 Inwestycje pilotażowe i preinwestycje		Dokumentacja	Nieokreślona	Długoterminowa trwałość rezultatów
5.1 Warsztaty w zakresie rozwoju strategicznego		Dokumentacja warsztatowa	1 przy każdym działaniu pilotażowym	Wspólna wizja w zakresie objętym działaniem pilotażowym
5.2 Strategie i plany działań w celu promowania przypadków pilotażowych		Plan działań	1 przy każdym działaniu pilotażowym	Wyższa jakość działań operacyjnych w zakresie promowania działań pilotażowych
5.3 Uwrażliwienie grup docelowych oraz odpowiednich zainteresowanych stron poprzez warsztaty uwrażliwiające		Dokumentacja warsztatowa	1 na każdy przypadek pilotażowy	Zwiększona ilość zatwierdzonych planowanych działań pilotażowych.

6.7. Trwały rozwój w rejonach objętych programem EUROPA ŚRODKOWA

Zmiany demograficzne wywierają znaczący wpływ na społeczeństwo i gospodarkę. Realizacja strategii, programów i projektów pomaga ujrzeć bardziej zróżnicowany obraz wpływu zmian demograficznych, a także wyzwań, z jakimi zmagają się miasta i regiony. Biorąc pod uwagę starzenie się ludności i malejącą liczbę osób w wieku produkcyjnym, przewidywane zmiany demograficzne (2004-2030) będą silniejsze niż były w przeszłości (1990-2004).

Równowagę finansową zapewnia wydajne funkcjonowanie usług/rozwiązań, przeznaczonych dla docelowych grup populacji i specjalnie dostosowanych do ich potrzeb, przy jednoczesnym unikaniu nadmiernej instytucjonalizacji i promowaniu zdolności do samostanowienia i autonomii.

Innowacyjność pilotażowych rozwiązań w połączeniu z działaniami na rzecz promowania ich najlepszych rezultatów zapewni ciągłość przyjętym rozwiązaniom i procedurom.

Uwzględniając stabilność instytucjonalną i polityczną, stabilność struktur zostanie zapewniona przez własność rozproszoną między zainteresowane strony oraz przez długoterminowe zapotrzebowanie na podobne działania.

6.8. Wstępny całościowy budżet na realizację wnioskowanego projektu

Szacowana całkowita wielkość budżetu (EFRR oraz współfinansowanie przez partnerów): w przybliżeniu 3 miliony euro na 8-16 partnerów projektu oraz na 8 zrzeszonych instytucji. Wielkość budżetu może ulec zmianie w zależności od zakresu zadań i podjętych działań pilotażowych.

Działania pilotażowe powinny mieć formę mniej ścisłych środków chwilowego zastosowania oraz demonstracyjny charakter. Ze względu na powyższe, budżet przeznaczony na poszczególne działania pilotażowe nie powinien przekraczać w przybliżeniu 50 000 - 80 000. Działania pilotażowe powinny stanowić w przybliżeniu 20% całości budżetu. Ostateczna wielkość budżetu zostanie zmieniona odpowiednio do ilości partnerów projektu.

Konceptcja Projektu 7: Lepszy poziom zarządzania infrastrukturą i usługami w regionach i miastach dotkniętych zmianami demograficznymi

7.1. Transnarodowe znaczenie dla programu i dla wszystkich 8 państw członkowskich UE uczestniczących w Programie EUROPA ŚRODKOWA

Zmiany demograficzne na poziomie UE (np. starzenie się, migracja, ubytki zaludnienia) należą do problemów **poruszonych przez Agendę Terytorialną UE**. Z powodu pomniejszonego dodatniego salda migracji oraz ujemnego naturalnego rozwoju populacji zmiany demograficzne i społeczne wpływają na strukturę miejską i wiejską. Oddziałują one na styl życia i decyzje na temat miejsca pobytu, mają także **znaczące implikacje terytorialne** dla miejskich i regionalnych struktur przestrzennych, rynków nieruchomości i infrastruktury, a także dla procesów decyzyjnych.

Wyludniające się regiony i miasta stanowią istotny problem, którego rola w programie EUROPA ŚRODKOWA znacznie wzrasta. Cztery z dziesięciu najintensywniej wyludniających się miast znajdują się w Rumunii, natomiast pozostałe sześć jest rozproszone na terenach UE, takich jak: Słowenia, wschodnie Niemcy czy Włochy. Największy spadek zaludnienia zaobserwowano w Mariborze w Słowenii (Audyt miejski 2008). Dla wielu miast i regionów, które zmagają się ze spadkiem populacji i stagnacją gospodarczą, oznacza to konieczność ponoszenia dodatkowych kosztów, bowiem mała ilość mieszkańców zmuszona jest płacić za utrzymanie zbyt dużego zaplecza infrastrukturalnego. Koszty takiego zaplecza stanowią obciążenie finansowe budżetów publicznych kurczących się regionów. Niszczenie infrastruktury, koszty jej utrzymania i niskie współczynniki wykorzystania skutkują poważnymi problemami.

Regiony przygraniczne, jako regiony o typowych dla programu EUROPA ŚRODKOWA cechach, zostały szczególnie dotknięte przez przemiany demograficzne i społeczne. Dotyczy to w szczególności państw położonych wzdłuż dawnej „żelaznej kurtyny”, która przez ponad 40 lat uczyniła z wielu krajów peryferie Unii Europejskiej. Regiony te charakteryzują duże możliwości współdzielenia kosztów i konsolidacji, np. w dziedzinie infrastruktury (usuwanie odpadów, uzdatnianie wody, odprowadzanie ścieków), innowacji i badań naukowych lub opieki zdrowotnej. Aby w pełni wykorzystać te możliwości, konieczny jest rozwój i wdrożenie nowych modeli zarządzania.

Rejony te zwykle charakteryzuje nie tylko trend depopulacyjny, ale również niższa jakość życia, gorsze standardy jakości usług publicznych, mniejsze możliwości zatrudnienia, niekorzystne warunki dostępu do usług socjalnych, opieki zdrowotnej, edukacji itp. W celu podjęcia prób powstrzymania i odwrócenia procesów wyludniania się, należy więc wprowadzić strategie integrujące. Z powodu złożoności i transnarodowego wymiaru przemian demograficznych w EŚ, aby osiągnąć wspomniane cele konieczna jest współpraca transnarodowa.

Program operacyjny EUROPA ŚRODKOWA porusza problem przemian demograficznych za pomocą kilku obszarów interwencji (1.3, 2.3 i 4.2) oraz podkreśla wagę problemu dla rejonów objętych programem EŚ. Przemiany demograficzne wpływają na różne aspekty zwiększania konkurencyjności regionów i ich jednostek wykonawczych objętych programem oraz są z nimi skorelowane. Kwestia ta ma zastosowanie we wszystkich regionach objętych programem EUROPA ŚRODKOWA, zarówno na poziomie regionalnym, jak i lokalnym. Infrastruktura oddziałuje na życie codzienne obywateli, w związku z tym niniejszą kwestię powinna cechować **przejrzystość i powszechność**. Pojęcie **innowacji** jest szczególnie odzwierciedlane w nowoczesnych rozwiązaniach i metodach, wdrażanych w tym projekcie, jako pilotażowe. Projekt byłby trudny do wygenerowania przy zastosowaniu tzw. podejścia od podstaw, ponieważ procesy wyludniania się są zwalczane w sposób znacznie odseparowany. **Transnarodowe podejście** umożliwi znaczną współpracę oraz dostęp do wiedzy fachowej i umiejętności w rejonach, gdzie nieraz dostępne jest jedynie doświadczenie zdobyte lokalnie. W przeciwieństwie do trwających obecnie i związanych z tą kwestią projektów EŚ, projekt ten ma bardziej pilotażowy charakter i stawia większy nacisk na koszty restrukturyzacji. Z wymienionych tu powodów koncepcję tę uważa się za spełniającą wymagania strategiczne projektu.

7.2. 6.2. Cele i zakres

Ogólnym celem projektu jest rozwój i realizacja nowych rozwiązań w zakresie zarządzania w celu zwalczania problemu kurczenia się regionów w EUROPIE ŚRODKOWEJ ze specjalnym uwzględnieniem

kwestii związanych z zarządzaniem infrastrukturą publiczną i usługami publicznymi (zobacz http://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/sgei.html).

Do szczegółowych celów należą:

- ulepszone strategie transnarodowe w celu stabilizacji lub zmniejszenia kosztów infrastruktury w warunkach stagnacji lub zmniejszania się liczby zaludnienia;
- ulepszone rozwiązania w dziedzinie planowania urbanistycznego i regionalnego w EUROPIE ŚRODKOWEJ w celu obsługi kosztów infrastruktury, stanowiących czynnik limitujący możliwości rozwoju regionalnego;
- udoskonalone środki służące zmniejszaniu okolic miast i restrukturyzowaniu miejsc w przeszłości gęsto zaludnionych w celu ich zakwalifikowania;
- lepsza reputacja i wizerunek kurczących się regionów i miast odzwierciedlona w publicznej świadomości;
- wyższy poziom zrozumienia wpływu, jaki kurczące się regiony wywierają na inne regiony i miasta (np. miasta i regiony rozwijające się, które zmagają się z kwestiami mobilności, infrastruktury, mieszkalnictwa);
- ulepszone i bardziej całościowe metody przywracania równowagi trendom depopulacyjnym.

Główny rezultat projektów polega na zastosowaniu innowacyjnych rozwiązań/praktyk pilotażowych mających na celu przebudowę infrastruktury i restrukturyzację usług w kurczących się regionach i miastach oraz na strategiach i zaleceniach dla regionów i miast w celu hamowania trendów depopulacyjnych. Będą one bazować na dokładnej analizie oraz dążyć do rozwoju kompetencji, które umożliwią walkę z problemem w odpowiednich instytucjach miast i regionów Europy Środkowej.

7.3. Przygotowanie danych technicznych i krótkiego omówienia planu zadań w terminie 36 miesięcy

Planowane są następujące powiązane ze sobą pakiety robocze:

Pakiet Roboczy PR0: Szczegółowe przygotowanie projektu przez partnerów, którzy pomyślnie przeszli przez proces selekcji

- Przygotowanie pełnego wniosku dotyczącego projektu, z uwzględnieniem szczegółowego planu działań, ram czasowych i planu zasobów.

Pakiet Roboczy PR1: Zarządzanie projektem i jego koordynacja

- Systematyczna koordynacja projektu i zarządzanie nim przez zespół kierowniczy partnerów wiodących oraz przez partnerów projektu. Kontrola i ocena projektu (np. poprzez grupę sterującą, radę ds. nauki itp.).
- Przygotowanie precyzyjnie dopracowanego wniosku dotyczącego projektu, z uwzględnieniem szczegółowego planu działań, ram czasowych oraz planu zasobów.

Pakiet Roboczy PR2: Komunikacja i rozpowszechnianie

- Komunikacja i strategia kapitalizacji oraz osobowość prawna
- Narzędzia komunikacji
- Strona internetowa

Pakiet Roboczy PR3: Ukierunkowana analiza kurczących się regionów i miast w EUROPIE ŚRODKOWEJ

- Analiza porównawcza tła społeczno-gospodarczego wybranych kurczących się regionów z tłem regionów/miast rozwijających się w EŚ, na podstawie dostępnej literatury fachowej.

- Analiza krzyżowa infrastruktury (transport publiczny, infrastruktura wodna, drogowa itp.) i kosztów usług (usługi socjalne i zdrowotne) w wybranych kurczących się regionach (z uwzględnieniem wpływu, jaki na cały system miast i regionów wywierają kurczące się regiony).
- Zdefiniowanie potrzeb kurczących się regionów w EUROPIE ŚRODKOWEJ w sposób interaktywny i bazujący na uczestnictwie (Stanowisko na piśmie)

Pakiet Roboczy PR4: Wprowadzanie innowacyjnych rozwiązań pilotażowych w celu przebudowy infrastruktury i restrukturyzacji usług w kurczących się regionach i miastach

- Pilotażowe praktyki/strategie/narzędzia zarządzania stosowane w celu pozyskania znaczących oszczędności kosztów w infrastrukturze i usługach oferowanych na terenach kurczących się regionów EŚ (np. poprzez lepsze zarządzanie, gromadzenie środków, innowacyjne usługi itp.) oraz zintegrowane metody przywracania równowagi trendom depopulacyjnym, mające wyraźną transnarodową wartość dodaną.
- Przygotowywanie wstępnych sprawozdań dotyczących analizy przypadku i zdobytej na tej podstawie wiedzy.

Pakiet Roboczy PR5: Przygotowanie strategii i modeli zarządzania dla kurczących się regionów i miast objętych programem EUROPA ŚRODKOWA

- Przegląd i rozwój strategii i modeli zarządzania na poziomie transnarodowym w wybranych kurczących się regionach i miastach EŚ
- Ocena zalet i wad poszczególnych opcji służących zmniejszaniu kosztów infrastruktury i usług w kurczących się regionach, np.:

- Zmniejszanie infrastruktury fizycznej jako kosztowny i zawodny proces, ze względu na trudności w przewidywaniu przyszłego wzrostu.
- Zmiana w sposobie zarządzania infrastrukturą może służyć, jako próba sprowadzenia kosztów utrzymania do pewnego najmniejszego poziomu zamiast metody polegającej na usuwaniu tych części infrastruktury, których ponowna instalacja może być konieczna w przyszłości.
- Strategie stosowane w celu zjednoczenia rejonów o wyższej gęstości, aby zwiększyć ich możliwości płacenia za usługi komunalne.
- Przygotowywanie planów działania, których celem jest promowanie przypadków pilotażowych oraz zastosowanie zintegrowanych metod służących przywróceniu równowagi trendom depopulacyjnym.

Pakiet Roboczy PR6: Rozwój kompetencji i rozpowszechnianie wiedzy fachowej związanej z zarządzaniem kurczącymi się regionami i miastami

- Rozwój kompetencji władz publicznych i instytucji badawczych, służących zmniejszaniu kosztów infrastruktury w kurczących się regionach.
- Organizacja szkoleń dla próby reprezentatywnej specjalistów oraz organizacja wizyt studyjnych.

7.4. Cechy charakterystyczne najlepszych partnerów, którzy mogą uczestniczyć w projekcie (podanie informacji na ich temat, np. rola instytucjonalna, kompetencje, możliwości, wiedza fachowa itp.)

Jednostki wykonawcze powinny wywodzić się spośród: władz lokalnych lub regionalnych, dostawców usług związanych z infrastrukturą publiczną na poziomie lokalnym lub regionalnym, odpowiednich instytutów badawczych, grup interesów, partnerów społecznych, obywateli, organizacji.

Partnerzy projektu: lokalne, regionalne i krajowe władze, dostawcy usług związanych z infrastrukturą publiczną na poziomie lokalnym lub regionalnym, odpowiednich instytutów badawczych. Przewiduje się 8-16 partnerów projektu, po jednym z każdego typu na jedno państwo członkowskie. Muszą oni posiadać status oficjalnego partnera.

Instytucje zrzeszone (związane z grupą docelową/stronami zainteresowanymi; przewidywana liczba 8-16): grupy interesów, partnerzy społeczni, obywatele, organizacje.

Proponowani partnerzy ⁹	Cechy partnera wiodącego (zakres możliwości w dziedzinie)	Szczegółowy opis	Kompetencje instytucjonalne związane z ideą projektu	Możliwości zarządzania projektami (techniczne finansowe)	Struktura wewnętrzna i możliwości finansowe	Możliwości przyłączenia odpowiednich stron zainteresowanych	Możliwości tworzenia silnego wizerunku i wpływu w mediach
Miasta samorządowe/Regiony	Partner wiodący powinien wywodzić się z tej grupy i mieć doświadczenie w koordynacji międzynarodowych projektów dotyczących danej dziedziny.	Miasta samorządowe/regiony o populacji malejącej lub pozostającej bez zmian w ciągu ostatnich 10 lat. Miasta powinny należeć do „średnich” w rozumieniu krajowym (na podstawie rozkładu wielkości i kolejności).	Podejmowanie decyzji Wdrażanie Promowanie rezultatów	Wiedza i umiejętności z zakresu zarządzania projektami UE/zarządzania finansami	Departament planowania urbanistycznego/regionu, wybrane departamenty związane z infrastrukturą i usługami	Odpowiednie doświadczenie w stosowaniu podejścia uczestniczącego / zaangażowaniu zainteresowanych stron	Umiejętności/posiadanie jednostki zajmującej się PR
Władze krajowe	Nie odpowiadają wymogom dla partnerów wiodących	Zaangażowanie w tworzenie właściwych polityk, programów itp.	Podejmowanie decyzji/Promowanie rezultatów	Udział we wcześniejszych projektach UE	Ministerstwa odpowiedzialne za infrastrukturę i usługi	Dostęp do odpowiednich sieci współpracy	Udział w działaniach i inicjatywach mających na celu promowanie rezultatów programu

⁹ Wymagania prawne dotyczące partnerów określa §3 ust. 1 pkt 1 Podręcznika wnioskodawcy (Application Manual 3rd Call).

Proponowani partnerzy	Cechy partnera wiodącego (zakres możliwości w dziedzinie)	Szczegółowy opis	Kompetencje instytucjonalne związane z ideą projektu	Możliwości zarządzania projektami UE (techniczne i finansowe)	Struktura wewnętrzna i możliwości finansowe	Możliwości przyłączenia odpowiednich partnerów	Możliwości tworzenia silnego wizerunku i wpływu w mediach
Przedsiębiorstwa dostarczające infrastrukturę	Partner wiodący może wywodzić się z tej grupy pod warunkiem, że ma doświadczenie w koordynacji projektów z danej dziedziny	Przedsiębiorstwa dostarczające fizyczną infrastrukturę	Wiedza i umiejętności techniczne	Wiedza i umiejętności z zakresu zarządzania projektami UE/zarządzania finansami	Brak określonych wymagań	Odpowiednie doświadczenie w stosowaniu podejścia uczestniczącego / angażowaniu zainteresowanych stron	Dostęp do odpowiednich kanałów komunikacji (kontakty w mediach, gazetach itp.)
Dostawcy usług (energia, telekomunikacja itp.)	Partner wiodący może wywodzić się z tej grupy pod warunkiem, że ma doświadczenie w koordynacji projektów z danej dziedziny	Dostawcy energii, usług telekomunikacyjnych, transportowych, radiowo-telewizyjnych, pocztowych, usług w zakresie szkolnictwa, zdrowia i opieki społecznej.	Wiedza i umiejętności techniczne	Wiedza i umiejętności z zakresu zarządzania projektami UE/zarządzania finansami	Brak określonych wymagań	Jw.	Dostęp do odpowiednich kanałów komunikacji (kontakty w mediach, gazetach itp.)

Proponowani partnerzy	Cechy partnera wiodącego (zakres zdolności w dziedzinie zarządzania)	Szczegółowy opis	Kompetencje instytucjonalne związane z ideą projektu	Możliwości zarządzania projektami UE (techniczne i finansowe)	Struktura wewnętrzna i możliwości finansowe	Możliwości przyłączenia odpowiednich partnerów	Możliwości tworzenia silnego wizerunku i wpływu w mediach
Instytuty badawcze	Nie odpowiadają wymogom dla partnerów wiodących	Doświadczenie w prowadzeniu badań demograficznych i socjoekonomicznych, polityce podatkowej miast samorządowych, planowaniu infrastruktury i innych dziedzinach związanych z celami projektu.	Wiedza i umiejętności techniczne	Udział w stosownych projektach UE (np. Interreg, Research Framework Programme) i innych projektach badawczych związanych z daną dziedziną	Brak określonych wymagań	Jw.	Dostęp do odpowiednich kanałów wymiany informacji naukowej (np. zeszytów naukowych).
Organizacje pozarządowe	Nie odpowiadają wymogom dla partnerów wiodących	Jw.	Współpraca przy promowaniu rezultatów działań	Udział we wcześniejszych projektach UE	Brak określonych wymagań	Jw.	Dostęp do odpowiednich kanałów komunikacji (kontakty w mediach, gazetach itp.)
Pozostałe grupy (partnerzy społeczni, obywatele, grupy interesów).	Nie odpowiadają wymogom dla partnerów wiodących	Jw.	Współpraca przy promowaniu rezultatów działań	Udział w stosownych projektach UE	Brak określonych wymagań	Jw.	Dostęp do odpowiednich kanałów komunikacji (kontakty w mediach, gazetach itp.)

7.5. Udział inwestycji transnarodowych

Udział inwestycji transnarodowych zależy od wybranych pilotażowych analiz przypadków, a decyzje w tej kwestii są podejmowane w zależności od potrzeb.

Dopuszcza się udział preinwestycji w pilotażowych analizach przypadków z myślą o polepszeniu istniejącej infrastruktury w kurczących się regionach (np. fizyczna infrastruktura, środki poprawiające stan usług socjalnych i zdrowotnych, nowoczesne rozwiązania techniczne itp.).

7.6. Szczegółowe określenie najważniejszych wyników

Działania Roboczych	Pakietów	Wynik prac	Minimalna ilość	Rezultat
3.1 Sprawozdanie z badań nt. kurczących się regionów i miast w EŚ		Sprawozdanie z badań	1	Wyższy poziom zrozumienia procesów kurczenia się, na podstawie wybranych regionów dla studium przypadku
3.2 Analiza krzyżowa infrastruktury i kosztów usług		Sprawozdanie uwzględniające analizę statystyczną	1	Zrozumienie wielkości infrastruktury i kosztów usług jakie przypadają na jednego mieszkańca w kurczących się regionach i miastach
3.3 Dokument przedstawiający stanowisko w sprawie strategii "Potrzeby kurczących się regionów i miast EŚ"		Stanowisko na piśmie	1	Wspólna transnarodowa wizja dalszego stosowania polityki na poziomie lokalnym, regionalnym, krajowym i UE.
4.1 Przypadki pilotażowe technologii/strategii w kurczących się regionach i miastach		Działania pilotażowe	1 na analizę przypadku	Wykazanie rozwiązań pozwalających na znaczne oszczędności kosztów związanych z infrastrukturą i świadczeniem usług w wybranych kurczących się regionach EŚ
4.2 Inwestycje pilotażowe i preinwestycje		Dokumentacja	Nieokreślona	Długoterminowa trwałość osiągniętych efektów
5.1 Strategie i modele zarządzania w kurczących się regionach i miastach EŚ.		Raport z badań		Zrozumienie zastosowanych strategii i propozycje nowych modeli
5.2 Plany działań w celu promowania wybranych metod		Plan działań	1 na każdą metodę	Wyższy poziom zrozumienia dla procesów wprowadzania w życie powstałych strategii i opcji
6.1 Materiały szkoleniowe		Informacja nt. dostępnych podręczników znajduje się w P3	Nieokreślona	Rozwój kompetencji władz publicznych środowiska akademickiego służących zmniejszaniu kosztów infrastruktury w kurczących się regionach.
6.2 Kursy		Wyszukani specjaliści		Wyższy poziom umiejętności i kompetencji
6.2 Działania służące rozpowszechnianiu		Rozpowszechnianie wiedzy nt. działań i produktów	Nieokreślona	Wyższy poziom świadomości na temat procesów kurczenia się miast i regionów oraz rozwiązań dostępnych w EŚ

7.7. Trwały rozwój rejonów objętych programem EUROPA ŚRODKOWA

Zmiany demograficzne wywierają znaczący wpływ na społeczeństwo i gospodarkę. Realizacja strategii, programów i projektów pomaga ujrzeć bardziej zróżnicowany obraz wpływu zmian demograficznych, a także wyzwań, z jakimi muszą się zmagać miasta i regiony. Biorąc pod uwagę starzenie się ludności i malejącą liczbę osób w wieku produkcyjnym, przewidywane zmiany demograficzne (2004-2030) będą silniejsze, niż w przeszłości (1990-2004).

Oszczędności kosztów w zakresie publicznej infrastruktury i usług umożliwiają równowagę finansową.

Uwzględniając stabilność instytucjonalną i polityczną, stabilność struktur zostanie zapewniona przez własność rozproszoną między zainteresowane strony oraz przez długoterminowe zapotrzebowanie na podobne działania.

7.8. Wstępny całościowy budżet na realizację wnioskowanego projektu

Szacowana całkowita wielkość budżetu (EFRR oraz współfinansowanie przez partnerów): w przybliżeniu 3 miliony euro na 8-16 partnerów projektu oraz na 8-16 zrzeszonych instytucji.

Działania pilotażowe powinny przyjmować formę mniej ścisłych środków służących zarządzaniu oraz mieć demonstracyjny charakter. Ze względu na powyższe, budżet przeznaczony na poszczególne działania pilotażowe nie powinien przekraczać w przybliżeniu 50 000 - 80 000 . Działania pilotażowe powinny natomiast stanowić w przybliżeniu 20% całości budżetu. Ostateczna wielkość budżetu ulegnie zmianom odpowiednio do ilości partnerów projektu.